

Bruselj, 27. november 2018
(OR. en)

14257/1/18
REV 1

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0231(COD)

COMPET 772	SAN 391
MI 834	DENLEG 99
IND 343	PHYTOSAN 30
CONSOM 315	SEMENCES 19
JUSTCIV 275	STATIS 73
AGRI 552	ECOFIN 1052
AGRIFIN 132	CADREFIN 353
VETER 82	IA 372
AGRILEG 199	CODEC 1995
ANIMAUX 23	

DOPIS

Pošiljatelj:	Odbor stalnih predstavnikov (1. del)
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	13836/18 COMPET 730 MI 789 IND 317 CONSOM 303 JUSTCIV 260 AGRI 522 AGRIFIN 119 VETER 75 AGRILEG 183 ANIMAUX 21 SAN 373 DENLEG 96 PHYTOSAN 28 SEMENCES 18 STATIS 70 ECOFIN 1008 CADREFIN 318 IA 350 CODEC 1875
Št. dok. Kom.:	9890/18 COMPET 427 MI 439 IND 158 CONSOM 168 JUSTCIV 141 AGRI 275 AGRIFIN 55 VETER 48 AGRILEG 89 ANIMAUX 8 SAN 184 DENLEG 48 PHYTOSAN 16 SEMENCES 7 STATIS 38 ECOFIN 590 CADREFIN 84 IA 192 CODEC 1001 + ADD 1
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi programa za enotni trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, in evropsko statistiko ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014, (EU) št. 258/2014, (EU) št. 652/2014 in (EU) 2017/826 – delni splošni pristop

I. UVOD

1. Komisija je 7. junija 2008 Evropskemu parlamentu in Svetu predložila predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za enotni trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, in evropsko statistiko ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014, (EU) št. 258/2014, (EU) št. 652/2014 in (EU) 2017/826.
2. Cilj programa je okrepiti upravljanje notranjega trga, omogočiti potrošnikom, podjetjem in javnim organom, da v celoti izkoristijo prednosti povezovanja in odpiranja trgov, podpirati konkurenčnost podjetij, zlasti malih in srednjih podjetij, ter vzpostaviti okvir za evropsko statistiko. Program naj bi bil vzpostavljen za obdobje naslednjega večletnega finančnega okvira (2021–2027), združuje pa dejavnosti, ki se v trenutnem obdobju večletnega finančnega okvira financirajo s sredstvi iz šestih predhodnikov tega programa (evropski statistični program, program za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME), program za varstvo potrošnikov, program v podporo specifičnim dejavnostim s področja računovodskega poročanja in revizije, uredba v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom, uredba v podporo vključevanju potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev), pri čemer je dodanih tudi nekaj novih pobud. Predlagana skupna finančna sredstva za program znašajo 4,1 milijarde EUR.
3. Ker je predlagana uredba del svežnja predlogov, ki so povezani z večletnim finančnim okvirom, vse horizontalne določbe oziroma določbe s proračunskimi posledicami ne bodo obravnavane, dokler ne bo dosežen nadaljnji napredek v razpravah o večletnem finančnem okviru, in so torej izključene iz delnega splošnega pristopa, ki naj bi ga dosegli. Te določbe, ki so v besedilu navedene v oglatih oklepajih, se nanašajo na sodelovanje tretjih držav (uvodni izjavi 55 in 56), zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah (uvodna izjava 80), skupna finančna sredstva za izvajanje programa (člen 4(1)), okvirne zneske, dodeljene za uresničitev posameznih ciljev (člen 4(2)), udeležbo tretjih držav, pridruženih sporazumu, (člen 5) in na sklicevanje na uredbo o skladu InvestEU (člen 15).

4. Odbor Evropskega parlamenta za notranji trg in varstvo potrošnikov (IMCO) je za poročevalca imenoval Nicolo Dantija (S&D, IT) in naj bi o osnutku poročila glasoval januarja 2019. Glasovanje na plenarnem zasedanju bo predvidoma februarja ali marca 2019.
5. Evropski ekonomsko-socialni odbor je 17. oktobra 2018¹ sprejel in objavil mnenje, medtem ko Odbor regij mnenja še ni dal.

II. DELO V SVETU

1. Delovna skupina za konkurenčnost in rast (industrija) je predlog Komisije temeljito preučila na sestankih med junijem in novembrom 2018, če je bilo potrebno tudi v sodelovanju s strokovnjaki iz drugih ustreznih delovnih skupin.
2. Ocena učinka, priložena temu predlogu², je bila podrobno obravnavana na dveh sestankih delovne skupine, in sicer 3. in 13. julija 2018. Pri obravnavi ocene učinka se je izkazalo, da delegacije v veliki meri podpirajo cilj predlagane uredbe, pa tudi metode, merila in možnosti, ki jih je predlagala Komisija.
3. Delegacije so predlog Komisije na splošno podprle. Seznanile so se s pojasnilom Komisije, da bo program pripomogel k poenostavitvi in racionalizaciji ter da bo izkoristil sinergije med ukrepi, zmanjšal prekrivanja in vzpostavil bolj prožen in stroškovno učinkovit okvir financiranja, saj združuje dejavnosti, ki so bile pred tem financirane s sredstvi iz šestih različnih predhodnikov tega programa.

¹ Dok. 13680/18.

² Dok. 9890/18 ADD 2–3.

4. Vendar pa je predsedstvo po razpravah na ravni delovne skupine v svoje kompromisno besedilo vneslo več sprememb prvotnega predloga, zlasti v zvezi z naslednjim:
- izrecna navedba sektorja rastlin, živali, hrane in krme v naslovu uredbe ter v predmetu urejanja glede na delež tega sektorja v skupnih finančnih sredstvih programa;
 - podrobnejše določbe o izvajanju in upravljanju programa, med drugim o oblikovanju programov dela, vlogi Odbora za evropski statistični sistem, pomoči dveh dodatnih odborov in vmesni oceni programa;
 - cilji programa, zlasti kar zadeva preprečevanje neupravičenega neenakega obravnavanja udeležencev na trgu, podporo malim in srednjim podjetjem, tudi v turističnem sektorju, razvijanje znanj in spretnosti s posebnim poudarkom na digitalizaciji, interese potrošnikov in evropsko statistiko;
 - podrobne določbe o upravičenih ukrepih, upravičenih subjektih, upravičenih stroških in stopnjah sofinanciranja v sektorju rastlin, živali, hrane in krme;
 - podrobne določbe o upravičenih ukrepih na področju evropske statistike.
5. Kompromisno besedilo predsedstva je navedeno v prilogi k temu dopisu (spremembe v primerjavi s predhodno različico (dok. 13836/18) so označene v **krepekem in podčrtanem tisku** (dodano besedilo) oziroma z znakom [...] (črtano besedilo)). Kompromisno besedilo ne zajema delov besedila v oglatih oklepajih v uvodnih izjavah 55, 56 in 80, členu 4(1) in (2), členu 5 ter členu 15 predlagane uredbe, ki se nanašajo na vprašanja iz točke I.3.

Poleg tega je v oklepajih tudi člen 14(2) predloga, saj še niso končane razprave v drugih pripravljalnih telesih Sveta glede horizontalnih pravil o zagotavljanju podpore ukrepom, ki jim je bil podeljen pečat odličnosti, ter drugih kumulativnih in primerjalnih pogojev za zagotovitev podpore.

Cilj je zato doseči zgolj delni splošni pristop.

6. Priloženo kompromisno besedilo predsedstva je odraz nenehnih prizadevanj predsedstva in držav članic, da bi našli pravo ravnotežje med različnimi interesi in cilji. Odbor stalnih predstavnikov (1. del) je besedilo obravnaval na seji 14. novembra 2018. Iz te razprave je razvidno, da lahko velika večina delegacij podpre kompromisno besedilo predsedstva. Predsedujoči je zaključil, da je kompromisno besedilo dobra osnova za doseg delnega splošnega pristopa na seji Sveta za konkurenčnost 29. novembra 2018.

Opozoriti je treba na parlamentarni preučitveni pridržek delegacije UK glede celotnega besedila.

III. ZAKLJUČEK

Svet naj na podlagi kompromisnega besedila iz priloge doseže delni splošni pristop glede predloga Komisije.

Predlog

UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa za enotni trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, sektor rastlin, živali, hrane in krme in evropsko statistiko ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014, (EU) št. 258/2014, (EU) št. 652/2014 in (EU) 2017/826³

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti

člena 43(2), člena 168(4)(b) ter členov 114, 173 in 338 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁴,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁵,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

³ UK: parlamentarni preučitveni pridržek.

⁴ UL C , , str. .

⁵ UL C , , str. .

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Notranji trg je temelj Unije. Od svojega začetka dokazuje, da izrazito prispeva k rasti, konkurenčnosti in zaposlovanju. Zagotovil je nove priložnosti in ekonomije obsega za evropska podjetja, predvsem mikro, mala in srednja podjetja (MSP), ter okrepil njihovo industrijsko konkurenčnost. Notranji trg je prispeval k ustvarjanju delovnih mest in potrošnikom ponudil večjo izbiro in nižje cene. Še vedno je gonilo za izgradnjo močnejšega, bolj uravnoteženega in pravičnejšega gospodarstva. Je eden izmed glavnih dosežkov Unije in njeno najmočnejše orodje v vse bolj globalnem svetu.
- (2) Notranji trg se mora stalno prilagajati hitro spreminjajočemu se okolju digitalne revolucije in globalizacije. Novo obdobje digitalnih inovacij še naprej zagotavlja priložnosti za podjetja in posameznike, ustvarja nove izdelke in poslovne modele ter nove priložnosti za učinkovito pripravo visokokakovostne statistike, hkrati pa pomeni izziv za pravno urejanje in izvrševanje.
- (3) Delovanje notranjega trga temelji na obsežni zakonodaji Unije, ki ureja zlasti konkurenčnost, standardizacijo, ugotavljanje skladnosti, varstvo potrošnikov, nadzor trga ter sektor rastlin, živali, hrane in krme, zajema pa tudi pravila v zvezi s poslovanjem, trgovinskimi in finančnimi transakcijami, pripravo evropske statistike in spodbujanjem poštene konkurence, ki zagotavljajo enake konkurenčne pogoje, kar je bistvenega pomena za delovanje notranjega trga.
- (4) Vendar so še vedno prisotne neupravičene ali nesorazmerne ovire za pravilno delovanje notranjega trga, poleg tega pa se pojavljajo nove. Sprejetje pravil je le prvi korak, prav tako pomembno je zagotoviti, da delujejo. To je navsezadnje stvar zaupanja državljanov v Unijo, v njeno zmožnost uresničevanja ciljev ter ustvarjanja delovnih mest in rasti ob hkratnem varstvu javnega interesa.

- (5) Trenutno obstaja več programov za ukrepanje Unije na področjih konkurenčnosti podjetij, vključno z MSP, varstva potrošnikov, strank in končnih uporabnikov finančnih storitev, oblikovanja politike v zvezi s finančnimi storitvami ter v sektorju rastlin, živali, hrane in krme. Nekatere dodatne dejavnosti se financirajo neposredno v okviru proračunskih vrstic za notranji trg. Treba je racionalizirati ukrepe in izkoristiti sinergije med njimi ter zagotoviti prožnejši in prilagodljivejši okvir za financiranje dejavnosti, namenjenih uresničitvi dobro delujočega notranjega trga na stroškovno najučinkovitejši način. Zato je treba vzpostaviti nov program, ki bo združeval dejavnosti, ki so se prej financirale v okviru navedenih programov in drugih ustreznih proračunskih vrstic. Program bi moral prav tako vključiti nove pobude, katerih cilj je izboljšati delovanje notranjega trga.
- (6) Razvoj, priprava in izkazovanje evropske statistike so zajeti v ločenem evropskem statističnem programu, vzpostavljenem z Uredbo (EU) št. 99/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁶. Za zagotovitev kontinuitete priprave in izkazovanja evropske statistike bi moral novi program vključevati tudi dejavnosti, ki jih zajema evropski statistični program, in sicer z zagotavljanjem okvira za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike. Novi program bi moral vzpostaviti finančni okvir za evropsko statistiko, da se zagotovi visokokakovostna, primerljiva in zanesljiva evropska statistika, ki bo podpirala oblikovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje vseh politik Unije. Strokovna neodvisnost, ki je eno najpomembnejših načel, velja za nujen pogoj za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike.

⁶ Uredba (EU) št. 99/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o evropskem statističnem programu za obdobje 2013–2017 (UL L 39, 9.2.2013, str. 12).

- (6a) Visokokakovostna evropska statistika, ki je razvita, pripravljena in izkazana v okviru evropskega statističnega programa, je bistvenega pomena za odločanje na podlagi dokazov in bi morala biti na voljo pravočasno – v skladu z načeli Kodeksa ravnanja evropske statistike – ter prispevati k izvajanju politik Unije, kot izhajajo iz Pogodbe o delovanju Evropske unije, predvsem okrepljenega in celostnega ekonomskega upravljanja, socialne, gospodarske in ozemeljske kohezije, trajnostnega razvoja, kmetijske politike, socialne razsežnosti Evrope in globalizacije.
- (6b) Evropska statistika je nujno potrebna za odločanje Unije ter za merjenje smotnosti in učinka pobud Unije. Zato bi moralo biti zagotovljeno neprekinjeno zagotavljanje in razvoj evropske statistike s sprejetjem pristopa na ravni Unije ter preseganjem vidika notranjega trga, da se zajamejo vse dejavnosti in področja politike Unije, vključno z opolnomočenjem podjetij in državljanov za sprejemanje informiranih odločitev. Da bi se lahko ustrezno odzvali na zahteve, povezane z oblikovanjem politik, morajo biti podatki po potrebi razčlenjeni glede na spol.

- (6c) Za evropski statistični program zaradi njegovega horizontalnega značaja veljajo posebne zahteve, predvsem zahteve iz Uredbe (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta⁷, zlasti v zvezi s spoštovanjem statističnih načel, delovanjem in upravljanjem evropskega statističnega sistema, vključno z vlogo in nalogami, dodeljenimi Odboru za evropski statistični sistem in Komisiji (Eurostat), ter vzpostavitvijo in izvajanjem načrtovanja statističnih dejavnosti.
- (6d) Program je bil v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009 predložen v predhodni pregled Odboru za evropski statistični sistem.
- (7) Zato je primerno, da se vzpostavi program za notranji trg, konkurenčnost podjetij, vključno z mikro, malimi in srednjimi podjetji, za zaščito in opolnomočenje državljanov in potrošnikov, sektor rastlin, živali, hrane in krme ter evropsko statistiko (v nadaljnjem besedilu: program). Program bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, in sicer od leta 2021 do leta 2027.

⁷ Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

- (8) Program bi moral podpreti oblikovanje, izvajanje in izvrševanje zakonodaje Unije, ki je temelj za pravilno delovanje notranjega trga. Program bi moral podpreti ustvarjanje pravih pogojev za opolnomočenje vseh akterjev na notranjem trgu: podjetij, državljanov, vključno s potrošniki, civilne družbe in javnih organov. Zato bi moral biti cilj programa zagotoviti konkurenčnost in krepitev zmogljivosti podjetij, predvsem MSP, tudi v turističnem sektorju, hkrati pa podpirati izvrševanje pravil o varstvu in varnosti potrošnikov ter ozaveščanje podjetij in posameznikov, tako da se jim zagotovijo prava orodja, znanje in kompetence za sprejemanje premišljenih odločitev ter okrepi njihovo sodelovanje pri oblikovanju politik Unije. Poleg tega bi moral biti cilj programa krepitev regulativnega in upravnega sodelovanja, zlasti z izmenjavo najboljših praks ter oblikovanjem baz znanja in kompetenc, vključno z uporabo strateških javnih naročil. Program bi moral prav tako podpirati razvoj visokokakovostnih evropskih in mednarodnih standardov, na katerih temelji izvajanje zakonodaje Unije. To vključuje tudi določanje standardov na področju računovodskega poročanja in revizije, kar bo prispevalo k preglednosti in dobremu delovanju kapitalskih trgov Unije ter k boljši zaščiti vlagateljev. Program bi moral podpirati oblikovanje pravil in določanje standardov tudi z zagotavljanjem vključenosti najširšega kroga zainteresiranih strani. Cilj programa bi morala biti tudi podpora izvajanju in izvrševanju zakonodaje Unije, ki zagotavlja visoko raven zdravja ljudi, živali in rastlin, zaščito dobrega počutja ljudi in dobrobiti živali ter varnost hrane in krme, ob spoštovanju načel trajnostnega razvoja. Program bi moral poleg tega podpirati pripravo visokokakovostne evropske statistike v skladu s statističnimi načeli, ki so določena v Uredbi (ES) št. 223/2009 in podrobneje opisana v Kodeksu ravnanja evropske statistike.

- (9) Sodoben notranji trg spodbuja konkurenco in koristi potrošnikom, podjetjem in zaposlenim. Boljše izkoriščanje nenehno razvijajočega se notranjega trga na področju storitev bi moralo evropskim podjetjem pomagati pri ustvarjanju delovnih mest in čezmejni rasti, nudenju večje izbire storitev po boljših cenah ter ohranjanju visokih standardov za potrošnike in delavce. V ta namen bi moral program prispevati k odstranitvi preostalih neupravičenih ali nesorazmernih ovir ter zagotoviti regulativni okvir, ki dopušča nove inovativne poslovne modele, vključno s socialnim podjetništvom in netehnološkimi inovacijami.
- (10) Regulativne ovire na notranjem trgu so bile za številne industrijske proizvode odstranjene s pomočjo mehanizmov preprečevanja, sprejetjem skupnih pravil in z načelom vzajemnega priznavanja na področjih, na katerih ne veljajo taka pravila Unije. Na področjih, kjer ni veljavne zakonodaje Unije, načelo vzajemnega priznavanja pomeni, da ima blago, ki se zakonito trži v eni državi članici, pravico do prostega pretoka in se ga lahko prodaja v drugi državi članici. Vendar imajo zaradi neustrezne uporabe vzajemnega priznavanja podjetja, ki želijo vstopiti na trge drugih držav članic, težave. Čeprav je povezanost trga na področju blaga močna, to vseeno pomeni izgubljene priložnosti za širše gospodarstvo. Zato bi moral biti cilj tega programa izboljšati vzajemno priznavanje na področju blaga in s pomočjo okrepljenega nadzora trga zmanjšati število nezakonitega in neskladnega blaga, ki vstopa na trg.
- (11) Novi regulativni izzivi in izzivi v zvezi z izvrševanjem so povezani s hitro spreminjajočim se okoljem digitalne revolucije ter se nanašajo na zadeve, kot so kibernetika varnost, internet stvari in umetna inteligenca. Če bi prišlo do škode, so bistvena stroga pravila o varnosti proizvodov in odgovornosti, da se zagotovi odziv politike, ki evropskim državljanom, vključno s potrošniki in podjetji, omogoča, da imajo od takih pravil koristi. Zato bi moral program prispevati k hitremu prilagajanju in izvrševanju ureditve glede odgovornosti za proizvode, ki spodbuja inovacije.

- (12) Dajanje na trg izdelkov, ki niso skladni z zakonodajo Unije, postavlja skladne izdelke v slabši položaj in lahko ogrozi potrošnike. Organi za nadzor trga imajo pogosto na voljo premalo finančnih sredstev in so omejeni z nacionalnimi mejami, medtem ko podjetniki trgujejo na evropski in celo svetovni ravni. Zlasti pri e-trgovanju imajo organi za nadzor trga velike težave pri sledenju neskladnih izdelkov, uvoženih iz tretjih držav, in pri iskanju odgovornega subjekta v svoji jurisdikciji. Zato bi si program moral prizadevati za krepitev skladnosti izdelkov, tako da bi podjetnikom zagotovil prave spodbude, okrepil preglede skladnosti in spodbudil tesnejše čezmejno sodelovanje med izvršilnimi organi. Program bi prav tako moral prispevati k utrditvi obstoječega okvira za dejavnosti nadzora trga; spodbujati skupne ukrepe organov za nadzor trga iz različnih držav članic, izboljšati izmenjavo informacij ter spodbujati zbliževanje in tesnejše povezovanje dejavnosti nadzora trga.
- (13) Varnost izdelkov je skupna skrb. Organi za ugotavljanje skladnosti preverjajo, ali izdelki izpolnjujejo varnostne zahteve, preden so dani na trg. Zato je izredno pomembno, da so organi za ugotavljanje skladnosti zanesljivi in usposobljeni. Unija je vzpostavila sistem akreditacije organov za ugotavljanje skladnosti, ki preverja njihovo usposobljenost, nepristranskost in neodvisnost. Tako je zdaj glavni izziv ohranjanje akreditacijskega sistema v skladu z najnovejšim tehničnim razvojem in zagotavljanje, da se uporablja z enako strogostjo po vsej Uniji. Program bi zato moral podpirati ukrepe, s katerimi bi zagotovili, da organi za ugotavljanje skladnosti še naprej izpolnjujejo zakonske zahteve, ter okrepili evropski akreditacijski sistem, zlasti na novih področjih politike, s podpiranjem Evropskega združenja za akreditacijo (EA) iz člena 14 Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta⁸.

⁸ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

- (14) Ker zaradi razvoja spletne trgovine in potovalnih storitev potrošniški trgi ne poznajo meja, je pomembno zagotoviti, da lahko potrošniki, ki prebivajo v Uniji, izkoristijo ustrezno varstvo pri uvozu blaga in storitev od gospodarskih subjektov, ki imajo sedež v tretjih državah. Program bi zato po potrebi moral podpirati sodelovanje z ustreznimi organi, ki se nahajajo v državah, ki so ključne trgovinske partnerice Unije.
- (15) Javni organi uporabljajo javna naročila za zagotovitev najboljše ponudbe za ceno, plačano iz javnih sredstev, ter za prispevanje k bolj inovativnemu, trajnostnemu, vključujočemu in konkurenčnemu notranjemu trgu. Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁹, Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰ ter Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ določajo pravni okvir za vključevanje in učinkovito delovanje trgov javnih naročil, ki predstavljajo 14 %¹² bruto domačega proizvoda Unije, v korist javnih organov, podjetij in državljanov, vključno s potrošniki. Zato bi moral program podpirati ukrepe za zagotovitev širše uporabe strateških javnih naročil, profesionalizacijo javnih kupcev, izboljšanje dostop do trgov javnih naročil za MSP, večjo preglednost, zanesljivost in kakovost podatkov, spodbujanje digitalne preobrazbe javnih naročil in skupnega javnega naročanja prek krepitev partnerskega pristopa z državami članicami, izboljšanje zbiranja in analiziranja podatkov, vključno prek namenskih orodij informacijske tehnologije, podpiranje izmenjave izkušenj in dobrih praks, zagotavljanje smernic, prizadevanje za koristne trgovinske sporazume, krepitev sodelovanja med nacionalnimi organi in uvedbo pilotnih projektov.

⁹ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).

¹⁰ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

¹¹ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitve ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

¹² Sporočilo Evropske komisije „Uspešno izvajanje javnega naročanja v Evropi in za njo“ z dne 3. oktobra 2017 (COM (2017) 572).

- (16) Za doseganje ciljev programa in za olajševanje življenja državljanov in podjetij je treba vzpostaviti visokokakovostne in k uporabniku usmerjene javne storitve. Stabilna in vztrajna rast čezmejnih dejavnosti na notranjem trgu zahteva zagotavljanje najnovejših informacij o pravicah podjetij in državljanov ter informacij, ki pojasnjujejo upravne formalnosti. Poleg tega sta bistvenega pomena pravno svetovanje in pomoč pri reševanju problemov, ki nastajajo na čeznacionalni ravni. Nadalje je potrebno enostavno in učinkovito povezovanje nacionalnih uprav ter ocenjevanje, kako notranji trg deluje v praksi. Ta program bi zato za izboljšanje vsakodnevnega življenja državljanov in zmožnosti podjetij za čezmejno trgovanje moral podpirati obstoječa orodja za upravljanje notranjega trga: portal Tvoja Evropa, ki bi moral biti temelj prihajajočega enotnega digitalnega portala, Tvoja Evropa – nasveti (YEA), SOLVIT, informacijski sistem za notranji trg (IMI) in pregled enotnega trga. Program bi moral podpirati tudi dejavnosti, ki uporabljajo podatke iz upravnih virov, in tako karseda zmanjšati breme poročanja pri pripravljanju evropske statistike.
- (17) Program bi moral podpirati razvoj regulativnega okvira Unije na področju prava gospodarskih družb in upravljanja podjetij ter pogodbenega prava z namenom povečati učinkovitost in konkurenčnost poslovanja, hkrati pa zagotavljati varstvo zainteresiranih strani, na katere vpliva poslovanje podjetij, ter se odzvati na nastajajoče izzive politike. Poleg tega bi moral zagotoviti primerno ocenjevanje, izvajanje in izvrševanje ustreznega pravnega reda, obveščati zainteresirane strani in jim pomagati ter spodbujati izmenjavo informacij na tem področju. Program bi moral nadalje podpirati pobude Komisije za jasen in prilagojen okvir za podatkovno gospodarstvo in inovacije. Te pobude so potrebne za večjo pravno varnost v zvezi s pogodbenim in nepogodbenim pravom, zlasti v zvezi z odgovornostjo, varnostjo, etiko in zasebnostjo ali kombinacijo teh elementov, kar zadeva tehnologije v vzponu, kot so internet stvari, umetna inteligenca, robotika in 3D-tiskanje. Cilj programa bi moral biti spodbujanje razvoja podatkovno vodenega poslovanja, ki bo odločilno za položaj gospodarstva Unije v svetovni konkurenci.

- (18) Program bi moral spodbujati tudi pravilno in celovito izvajanje in uporabo pravnega okvira Unije za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma s strani držav članic ter razvoj prihodnjih politik za spopadanje z novimi izzivi na tem področju. Prav tako bi moral podpirati ustrezne dejavnosti mednarodnih organizacij v evropskem interesu, kot je Odbor strokovnjakov za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma Sveta Evrope.
- (19) Izvajanje in razvoj notranjega trga na področju finančnih storitev, finančne stabilnosti in unije kapitalskih trgov, ki vključuje vzdržne finance, sta močno odvisna od političnih ukrepov, ki jih na podlagi dokazov sprejme Unija. Za doseganje tega cilja bi morala Komisija imeti aktivno vlogo pri stalnem spremljanju finančnih trgov in finančne stabilnosti, ocenjevanju, kako države članice izvajajo zakonodajo Unije in ali obstoječa zakonodaja ustreza svojemu namenu, ter prepoznavanju morebitnih področij ukrepanja, kjer nastajajo nova tveganja, ob stalni udeležbi zainteresiranih strani v celotnem ciklu politike. Takšne dejavnosti so odvisne od priprave analiz, študij, gradiva za usposabljanje, anket, ugotavljanja skladnosti, ocen in visokokakovostnih statistik, podpirajo pa jih informacijski sistemi in komunikacijska orodja.
- (20) Glede na to, da notranji trg, kot je opredeljen v členu 3 Pogodbe o Evropski uniji, vključuje sistem, ki zagotavlja, da se konkurenca ne izkrivlja, bi program moral podpirati politiko Unije na področju konkurence, povezovanje in sodelovanje z nacionalnimi organi in sodišči ter vključevanje širše skupine zainteresiranih strani v obveščanje o pravicah, koristih in dolžnostih politike Unije na področju konkurence ter njihovo pojasnjevanje.

- (21) Program bi moral zlasti obravnavati radikalne posledice za konkurenčnost in delovanje notranjega trga, ki izhajajo iz stalnega preoblikovanja gospodarstva in poslovnega okolja, zlasti zaradi eksponentne rasti in uporabe podatkov, ob upoštevanju, da se podjetja in njihovi svetovalci vedno bolj zatekajo k umetni inteligenci in drugim orodjem informacijske tehnologije. Poleg tega je bistvenega pomena, da program podpira povezovanje in sodelovanje z organi in sodišči držav članic, glede na to, da sta neizkrivljena konkurenca in notranji trg močno odvisna od ukrepanja teh subjektov. V zvezi s posebno vlogo politike konkurence pri preprečevanju škodovanja notranjemu trgu, ki je posledica protikonkurenčnega ravnanja izven meja Unije, bi program moral podpirati tudi sodelovanje z organi tretjih držav, kot je primerno. Navsezadnje je razširitev dejavnosti obveščanja potrebna, da se več državljanom in podjetjem omogoči, da v celoti uživajo koristi poštene konkurence na notranjem trgu. Ker so številne pobude v programu nove in ker na pogoje na področju konkurenčnosti vplivajo zlasti dinamične spremembe na notranjem trgu, predvsem v zvezi z umetno inteligenco, algoritmi, velepodatki, kibernetiko varnostjo in forenzično tehnologijo, katerih hitrost in obseg je težko oceniti, se predvideva, da bo za soočanje s spreminjajočimi se potrebami v okviru tega dela programa potrebna prožnost.
- (22) Izjemno pomembno je okrepiti konkurenčnost evropskih podjetij ter hkrati zagotoviti učinkovite enake pogoje za vse na odprtem in konkurenčnem notranjem trgu. MSP so gonilna sila evropskega gospodarstva in predstavljajo 99 % vseh evropskih podjetij¹³, zagotavljajo dve tretjini delovnih mest ter znatno prispevajo k ustvarjanju novih delovnih mest z regionalno in lokalno razsežnostjo.

¹³ Ocena uspešnosti MSP – 2016.

- (23) Pri pridobivanju financiranja, iskanju usposobljene delovne sile, spoprijemanju z upravnim bremenom, sprejemanju ustvarjalnih in inovativnih rešitev, med drugim prek javnih naročil, dostopanju do trgov in spodbujanju dejavnosti internacionalizacije se MSP soočajo z istimi izzivi, ki na večja podjetja nimajo enako velikega učinka. Program bi moral takšne tržne pomanjkljivosti obravnavati sorazmerno, ob tem pa ne izkrivljati konkurence na notranjem trgu.
- (23a) Pri oblikovanju programov dela v podporo MSP bi bilo treba upoštevati strateške določbe pobude za mala in srednja podjetja in njeno oceno uspešnosti. Pozornost bi bilo treba nameniti tudi pripombam mreže odposlancev MSP.
- (23b) Program bi moral biti namenjen MSP, kot so opredeljena v različici Priporočila Komisije 2003/361/ES¹⁴ z dne 6. maja 2003 . Kar zadeva uporabo te uredbe za MSP, bi se morala Komisija posvetovati z vsemi zadevnimi deležniki, vključno z javnimi in zasebnimi organizacijami, ki zastopajo MSP, in organizacijami držav članic za spodbujanje trgovine.
- (24) Prenekateri težava Unije na področju konkurenčnosti je povezana s težavnim dostopanjem MSP do financiranja, saj le težka izkažejo svojo kreditno sposobnost in nimajo zadostnih jamstev. Dodatni izzivi, povezani s financiranjem, izhajajo iz potrebe MSP, da ostanejo konkurenčna, na primer z dejavnostmi za digitalizacijo, internacionalizacijo in inovacije ter krepitvijo delovne sile. Omejen dostop do financiranja slabo vpliva na ustanavljanje, rast in preživetje podjetij ter na pripravljenost novih podjetnikov, da bi prevzeli poslovno uspešna podjetja z nasledstvom.

¹⁴ Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

- (25) Da bi MSP premostila te tržne pomanjkljivosti in tudi v prihodnje obdržala svojo vlogo temeljev konkurenčnosti gospodarstva Unije, ta podjetja, vključno z zagonskimi in hitro rastočimi podjetji, potrebujejo dodatno podporo prek dolžniških in lastniških instrumentov, ki bodo uvedeni v okviru sklopa za MSP sklada InvestEU, vzpostavljenega z Uredbo [...] Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵. Jamstvena shema za posojila, vzpostavljena z Uredbo (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶, ima dokazano dodano vrednost in od nje se pričakuje, da bo imela ugoden učinek za vsaj 500 000 MSP; nova shema bo vzpostavljena v okviru sklopa za MSP sklada InvestEU.
- (26) Cilji politike iz tega programa se ne bodo uresničevali le z nepovratnimi sredstvi, temveč tudi prek finančnih instrumentov in proračunskega jamstva v okviru sklopa za MSP sklada InvestEU. Finančna podpora bi se morala uporabiti za sorazmerno odpravljanje tržnih pomanjkljivosti ali neoptimalnih naložbenih okoliščin, ne da bi se ukrepi podvajali ali nadomestili zasebno financiranje ali izkrivljali konkurenco na notranjem trgu. Ukrepi bi morali imeti jasno evropsko dodano vrednost.

¹⁵ COM(2018) 439 final.

¹⁶ Uredba (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020) in o razveljavitvi Sklepa št. 1639/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 33).

(27) Program bi moral zagotoviti učinkovito podporo MSP v celotnem življenjskem ciklu.

Temeljiti bi moral na edinstvenem strokovnem znanju in izkušnjah, razvitih v zvezi z MSP in industrijskimi sektorji, ter na dolgoročnih izkušnjah pri delu z evropskimi, nacionalnimi in regionalnimi zainteresiranimi stranmi. Ta podpora bi morala temeljiti na uspešnih izkušnjah evropske podjetniške mreže, ki deluje kot enotna kontaktna točka za povečanje konkurenčnosti MSP in razvijanje njihovega poslovanja na enotnem trgu in širše. Evropska podjetniška mreža namerava še naprej nuditi storitve v imenu drugih programov Unije, predvsem programa Obzorje Evropa, z uporabo finančnih sredstev navedenih programov. Mentorski program za nove podjetnike bi moral prav tako ostati orodje, ki novim podjetnikom ali osebam, ki želijo postati podjetniki, omogoča pridobitev podjetniških izkušenj, tako da jih poveže z izkušenimi podjetniki iz drugih držav in jim tako pomaga izboljšati podjetniške sposobnosti. Program bi si ob morebitnem dopolnjevanju drugih pobud Unije moral še naprej prizadevati za rast in širjenje svoje geografske pokritosti ter tako podjetnikom ponuditi večjo izbiro povezovanja.

(27a) Ob opiranju na izkušnje pri obstoječih ukrepih v podporo MSP in glede na spreminjajoče se pogoje za MSP na enotnem trgu, npr. kar zadeva digitalizacijo in upravno breme, je pomembno zagotoviti tudi odprtost za nove ukrepe v zvezi z MSP.

- (28) Grozdi so strateško orodje za podpiranje konkurenčnosti in širitve MSP, saj ponujajo ugodna poslovna okolja. Skupne pobude grozdov bi morale doseči kritično maso, da bi pospešile rast MSP. Tudi v prihodnje bi morali biti odprti za sodelovanje z MSP iz tretjih držav. S povezovanjem specializiranih ekosistemov grozdi ustvarjajo nove poslovne priložnosti za MSP ter jih bolje vključujejo v evropske in globalne strateške vrednostne verige. Zagotoviti bi bilo treba podporo razvoju nadnacionalnih in tudi medregionalnih strategij za partnerstva ter izvajanju skupnih dejavnosti, ki jih podpira evropska platforma za sodelovanje grozdov. Spodbujati bi bilo treba trajnostna partnerstva z nadaljevanjem financiranja, če bodo doseženi mejniki glede smotrnosti in udeležbe. Neposredno podporo MSP bi bilo treba zagotoviti prek organizacij, ki združujejo grozde, in sicer za: uvajanje naprednih tehnologij, nove poslovne modele, nizkoogljične in z viri gospodarne rešitve, ustvarjalnost in oblikovanje, nadgrajevanje znanj in spretnosti, privabljanje talentov, pospeševanje podjetništva in internacionalizacijo. Za lažje industrijsko preoblikovanje in izvajanje strategij pametne specializacije bi morali biti vključeni tudi drugi akterji, specializirani za podporo MSP. Program bi zato moral prispevati k rasti in vzpostaviti povezave z vozlišči Unije za (digitalne) inovacije ter naložbami v okviru kohezijske politike in programa Obzorje Evropa. Preučiti je mogoče tudi sinergije s programom Erasmus.
- (29) Ustvarjalnost in inovativnost sta ključni za konkurenčnost industrijskih vrednostnih verig Unije. Sta katalizator modernizacije industrije in prispevata k pametni, vključujoči in trajnostni rasti. Vendar pa MSP še vedno zaostajajo pri izkoriščanju teh možnosti. Program bi zato moral podpirati ciljno naravnane ukrepe, omrežja in partnerstva za inovacije, ki temeljijo na ustvarjalnosti, ter digitalno in industrijsko preobrazbo v celotni industrijski vrednostni verigi.

- (30) Evropski standardi igrajo pomembno vlogo na notranjem trgu. So izjemno pomembni za konkurenčnost podjetij, zlasti MSP. So bistveno orodje za podpiranje zakonodaje in politik Unije na številnih ključnih področjih, kot so energija, podnebne spremembe, informacijske in komunikacijske tehnologije, trajnostna raba virov, inovacije, varnost proizvodov, varstvo potrošnikov, varnost delavcev in delovni pogoji ter starajoče se prebivalstvo, in imajo tako ugoden učinek na družbo kot celoto.
- (31) Evropske standardizacijske dejavnosti ureja Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷, izvajajo pa se s pomočjo dolgoletnega javno-zasebnega partnerstva, ki je ključnega pomena za doseganje ciljev iz navedene uredbe ter iz splošnih in sektorskih standardizacijskih politik Unije.
- (32) Dobro delujoč skupni okvir računovodskega poročanja je bistvenega pomena za notranji trg, za učinkovito delovanje kapitalskih trgov in za doseganje povezanega trga za finančne storitve v okviru unije kapitalskih trgov.

¹⁷ Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 316, 14.11.2012, str. 12).

(33) V skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸ bi bilo treba mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde, in z njimi povezane razlage Odbora za pojasnjevanje MSRP vključiti v pravo Unije, da bi jih uporabljala podjetja, katerih vrednostni papirji kotirajo na reguliranem trgu v Uniji, če MSRP izpolnjujejo merila iz navedene uredbe, vključno z zahtevo, da letni računovodski izkazi prikazujejo resnično in pošteno sliko, kot določa člen 4(3) Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹, ter da spodbujajo splošni evropski interes. Te mednarodne standarde je treba razvijati v okviru postopka, ki je pregleden in je predmet demokratičnega nadzora. Zato imajo MSRP pomembno vlogo pri delovanju notranjega trga, Unija pa ima neposredni interes za zagotovitev, da postopek razvijanja in odobritve MSRP prinese standarde, ki so skladni z zahtevami pravnega okvira notranjega trga. Zato je pomembno vzpostaviti ustrezne ureditve financiranja za Fundacijo za MSRP.

¹⁸ Uredba (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. julija 2002 o uporabi mednarodnih računovodskih standardov (UL L 243, 11.9.2002, str. 1).

¹⁹ Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19).

(34) Ob upoštevanju vloge, ki jo ima Evropska svetovalna skupina za računovodsko poročanje (EFRAG) pri ocenjevanju, ali MSRP izpolnjujejo zahtevo prava in politik Unije iz Uredbe (ES) št. 1606/2002, mora Unija tudi zagotoviti stabilno financiranje skupine EFRAG in torej prispevati k njenemu financiranju. Tehnično delo skupine EFRAG bi se moralo osredotočiti na tehnično svetovanje Komisiji o potrjevanju MSRP in na primerno sodelovanje v postopku razvijanja teh MSRP ter bi moralo zagotavljati, da so interesi Unije ustrezno upoštevani v postopku določanja mednarodnih standardov. Ti interesi bi morali vključevati pojem „preudarnosti“ ter ohraniti obveznost „resničnega in poštenega prikaza“ iz Direktive 2013/34/EU in „javnega evropskega interesa“ iz Uredbe (ES) št. 1606/2002 ob upoštevanju vpliva MSRP na finančno stabilnost in gospodarstvo. Kot del Evropske svetovalne skupine za računovodsko poročanje (EFRAG) bi bilo treba za spodbujanje inovacij in razvoj najboljših praks pri korporativnem poročanju ustanoviti tudi Evropski laboratorij za korporativno poročanje. V tem okviru lahko podjetja in vlagatelji izmenjajo najboljše prakse, zlasti na področju poročanja o nefinančnem poslovanju in trajnostnem razvoju.

- (35) Na področju zakonsko predpisane revizije je Nadzorna skupina, tj. mednarodna organizacija, odgovorna za spremljanje reforme upravljanja Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov (IFAC), leta 2005 ustanovila Odbor za zaščito javnega interesa (PIOB). Vloga odbora PIOB je nadzor nad postopkom sprejemanja mednarodnih revizijskih standardov (MSR) in drugimi dejavnostmi v javnem interesu, ki jih izvaja zveza IFAC. MSR se lahko sprejmejo za uporabo v Uniji, zlasti če so bili razviti v skladu s predpisanim postopkom, javnim nadzorom in preglednostjo, kot je določeno v členu 26 Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁰. Glede na uvajanje MSR v Uniji in ključno vlogo odbora PIOB pri zagotavljanju, da izpolnjujejo zahteve iz Direktive 2006/43/ES, je pomembno, da so zagotovljene ustrezne ureditve financiranja za odbor PIOB.
- (36) Unija prispeva k zagotavljanju visoke ravni varstva potrošnikov, opolnomočenju potrošnikov in k postavljanju potrošnikov v središče notranjega trga, tako da podpira in dopolnjuje politike držav članic pri njihovih prizadevanjih, da državljanom, kadar delujejo kot potrošniki, zagotovijo, da v celoti uživajo koristi notranjega trga in da jim je pri tem zagotovljena varnost, njihovi pravni in ekonomski interesi pa so ustrezno zaščiteni s konkretnimi ukrepi. Unija mora prav tako zagotoviti, da se zakonodaja s področja potrošnikov in varnosti proizvodov ustrezno in enako uveljavlja v praksi in da podjetja uživajo enake konkurenčne pogoje in pošteno konkurenco na notranjem trgu. Poleg tega je treba okrepiti vlogo potrošnikov, jih spodbujati in jim pomagati pri sprejemanju trajnostnih odločitev, s čimer bi prispevali k trajnostnemu, energijsko učinkovitemu in z viri gospodarnemu krožnemu gospodarstvu.

²⁰ Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (UL L 157, 9.6.2006, str. 87).

- (37) Cilj programa bi moral biti ozaveščanje potrošnikov, podjetij, civilne družbe in organov o zakonodaji s področja potrošnikov in varnosti proizvodov EU ter ozaveščanje potrošnikov in njihovih predstavniških organizacij na nacionalni ravni in ravni Unije, predvsem s podpiranjem evropske potrošniške organizacije BEUC (*Bureau Européen des Unions de Consommateurs*), ki je uveljavljena in priznana nevladna organizacija, ki zastopa interese potrošnikov v zvezi z vsemi ustreznimi politikami Unije, ter evropskega združenja za usklajevanje zastopanja potrošnikov pri standardizaciji ANEC (*European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation*), ki predstavlja interese potrošnikov v zvezi z vprašanji standardizacije. Tako bi bilo treba posebno pozornost nameniti novim tržnim potrebam glede spodbujanja trajnostne potrošnje in preprečevanja ranljivosti ter izzivom, ki jih povzroča digitalizacija gospodarstva ali razvoj novih vzorcev porabe in poslovnih modelov. Program bi moral podpreti razvoj ustreznih informacij o trgih, izzivih politik, novih vprašanjih in vedenju ter objavo pregledov stanja potrošniških trgov Unije.
- (38) Program bi moral podpirati pristojne nacionalne organe, vključno s tistimi, odgovornimi za spremljanje varnosti proizvodov, ki sodelujejo zlasti prek sistema Unije za hitro obveščanje o nevarnih proizvodih. Prav tako bi moral podpirati izvrševanje Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta²¹ ter Uredbe (ES) št. 765/2008 v zvezi z varstvom potrošnikov in varnostjo proizvodov ter mrežo za sodelovanje na področju varstva potrošnikov in mednarodno sodelovanje med zadevnimi organi v tretjih državah in v Uniji. Cilj programa bi moral biti tudi zagotavljanje dostopa za vse potrošnike in trgovce do kakovostnega izvensodnega reševanja sporov in spletnega reševanja sporov ter informacij o možnostih pravnega varstva.

²¹ Direktiva 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov (UL L 11, 15.1.2002, str. 4).

- (39) Mreža evropskih potrošniških centrov pomaga potrošnikom izkoristiti prednosti njihovih potrošniških pravic v Uniji pri čezmejnem nakupu blaga in storitev na notranjem trgu in v EGP prek spleta ali na potovanju. Močna mreža tridesetih centrov, ki jo skupaj financirajo potrošniški programi Unije, je v več kot desetih letih dokazala svojo dodano vrednost za krepitev zaupanja potrošnikov in trgovcev na notranjem trgu. Obravnava več kot 100 000 zahtev potrošnikov letno ter prek svojih medijskih in spletnih informacijskih dejavnosti dosega milijone državljanov. Je ena izmed najbolj cenjenih podpornih mrež Unije za državljane in večina centrov ima kontaktne točke za pravo notranjega trga, kot je Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta²²; ocena te mreže poudarja pomembnost njenega nadaljnjega delovanja. Mreža namerava razviti dogovore o vzajemnosti s podobnimi organi v tretjih državah.
- (40) Preverjanje ustreznosti prava Unije na področju varstva potrošnikov in trženja, ki ga je Komisija izvedla maja 2017, je izpostavilo potrebo po boljšem izvrševanju pravil in olajševanju pravnega varstva, kadar so potrošniki oškodovani zaradi kršitev potrošniške zakonodaje. Posledično je Komisija aprila 2018 sprejela „novi dogovor za potrošnike“, da bi med drugim zagotovila enako obravnavo potrošnikov na celotnem notranjem trgu v zvezi s standardi neenake kakovosti, večjo zmogljivost držav članic za izvrševanje, boljšo varnost proizvodov, okrepljeno mednarodno sodelovanje in nove možnosti pravnih sredstev, predvsem s pomočjo zastopniških tožb kvalificiranih subjektov. Program bi moral med drugim podpirati potrošniško politiko z ozaveščanjem, krepitvijo znanja in zmogljivosti, izmenjavo najboljših praks potrošniških organizacij in organov za varstvo potrošnikov, mreženjem in razvojem tržne inteligence, krepitvijo dokazov o delovanju notranjega trga v korist potrošnikom ter razvojem informacijskih sistemov in komunikacijskih orodij.

²² Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

- (41) Na potrošnike vpliva predvsem delovanje trgov za finančne storitve. Ti so ključni element notranjega trga in zahtevajo trden okvir za urejanje in nadzor, ki ne zagotavlja le finančne stabilnosti in trajnostnega gospodarstva, temveč tudi visoko stopnjo varstva potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev, vključno z malimi vlagatelji, varčevalci, imetniki zavarovalnih polic, člani in upravičenci pokojninskih skladov, posameznimi delničarji, posojilojemalci in MSP. Pomembno je krepiti njihovo zmožnost udeležbe pri oblikovanju politike za finančni sektor.
- (42) Zato bi program moral še naprej podpirati specifične dejavnosti, zajete v programu za krepitev zmogljivosti v obdobju 2017–2020 za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev v oblikovanje politike Unije v skladu z Uredbo (EU) št. 2017/826 Evropskega parlamenta in Sveta²³, ki predstavlja nadaljevanje pilotnega programa in pripravljanih ukrepov iz obdobja 2012–2017. To je potrebno, da se oblikovalcem politike priskrbijo stališča zainteresiranih strani, ki niso strokovnjaki iz finančnega sektorja, ter zagotovi boljše zastopanje interesov potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev. To bi moralo zagotoviti boljše politike na področju finančnih storitev, predvsem zahvaljujoč boljšemu javnemu razumevanju vprašanj v zvezi s finančno uredbo, in boljšo finančno pismenost.

²³ Uredba (EU) 2017/826 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o vzpostavitvi programa Unije za podpiranje specifičnih dejavnosti za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev v oblikovanje politike Unije na področju finančnih storitev za obdobje 2017–2020 (UL L 129, 19.5.2017, str. 17).

- (43) V zvezi s pilotnim projektom v obdobju 2012–2013 in pripravljanim ukrepom v obdobju 2014–2016 je Komisija po opravljenem letnem javnem razpisu za zbiranje predlogov nepovratna sredstva dodelila dvema organizacijama. To sta Finance Watch, ki je bila ustanovljena z nepovratnimi sredstvi Unije leta 2011 kot mednarodno neprofitno združenje po belgijskem pravu, in Better Finance, ki je nastala kot posledica zaporednih reorganizacij in preoblikovanja blagovne znamke evropskih združenj vlagateljev in delničarjev od leta 2009 naprej. Program za krepitev zmogljivosti, ki je bil vzpostavljen v okviru Uredbe (EU) št. 2017/826, ti dve organizaciji opredeljuje kot edina upravičenca. Zato je treba ti organizaciji še naprej sofinancirati v okviru programa. Vendar bi bilo to financiranje pogojeno z oceno uresničitve zastavljenih ciljev na podlagi temeljitega pregleda njegove učinkovitosti in učinka.
- (44) Visoka raven varovanja zdravja v sektorju rastlin, živali, hrane in krme je nujna za učinkovito delovanje notranjega trga. To je predpogoj za družbo in za notranji trg. Čezmejne izredne zdravstvene razmere in preplahi v zvezi s hrano ovirajo delovanje notranjega trga, saj omejujejo pretok oseb in blaga ter prekinjajo proizvodnjo.
- (45) Splošni cilj prava Unije v sektorju rastlin, živali, hrane in krme je prispevati k visoki ravni zdravja ljudi, živali in rastlin, podpirati izboljšanje dobrobiti živali, prispevati k visoki ravni varstva in informiranja potrošnikov ter visoki ravni varstva okolja, vključno z ohranjanjem biotske raznovrstnosti, in hkrati izboljšati trajnost evropske proizvodnje hrane in krme, zvišati standarde kakovosti po vsej Uniji, povečati konkurenčnost industrije hrane in krme v Uniji ter dajati prednost ustvarjanju delovnih mest.

(46) Glede na posebno naravo ukrepov, ki zadevajo visoko raven zdravja ljudi, živali in rastlin, je treba v tej uredbi določiti posebna merila za upravičenost v zvezi z zagotavljanjem nepovratnih sredstev in uporabo javnih naročil. Zlasti bi morali biti z odstopanjem od Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta²⁴ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba) kot izjema od načela neretroaktivnosti stroški izrednih ukrepov zaradi njihove nujne in nepredvidljive narave upravičeni in bi morali vključevati tudi stroške, ki nastanejo zaradi domnevnega pojava bolezni ali škodljivega organizma, pod pogojem, da je ta pojav naknadno potrjen in sporočen Komisiji. Ustrezne proračunske obveznosti in plačilo upravičenih izdatkov bi Komisija morala izvesti po podpisu pravnih obveznosti in oceni zahtevkov za plačilo, ki jih predložijo države članice. Stroški bi morali biti upravičeni tudi pri preventivnih in zaščitnih ukrepih v primeru neposredne grožnje zdravstvenemu statusu Unije, ki je posledica pojava ali razvoja ene od bolezni živali in zoonoz na ozemlju tretje države ali države članice ali v čezmorskih državah in ozemljih, ter pri zaščitnih ukrepih ali drugih ustreznih dejavnostih, sprejetih v podporo zdravstvenemu statusu rastlin v Uniji.

²⁴ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

- (47) Uradni nadzor, ki ga izvajajo države članice, je pomembno orodje za preverjanje in spremljanje, da se izvajajo, izpolnjujejo in izvršujejo ustrezne zahteve Unije. Uspešnost in učinkovitost sistemov uradnega nadzora je bistvenega pomena za ohranjanje visoke ravni varnosti ljudi, živali in rastlin ter hkratno zagotavljanje visoke ravni varstva okolja in dobrobiti živali. Za take nadzorne ukrepe bi morala biti na voljo finančna podpora Unije. Finančni prispevek bi moral biti na voljo zlasti referenčnim laboratorijem in referenčnim centrom Evropske unije ter nacionalnim referenčnim laboratorijem za zdravje rastlin kot pomoč pri kritju stroškov, nastalih pri izvajanju programov dela, ki jih odobri Komisija. Ker je poleg tega uspešnost uradnega nadzora odvisna tudi od tega, ali je nadzornim organom na voljo dobro usposobljeno osebje z ustreznim poznavanjem prava Unije, bi Unija morala imeti možnost, da prispeva k usposabljanju in ustreznim programom izmenjav osebja, ki jih organizirajo pristojni organi.
- (47a) Protimikrobna odpornost postaja vse večji zdravstveni problem v Uniji in po svetu, zato bi bilo treba omogočiti sofinanciranje ukrepov v podporo boju zoper protimikrobno odpornost v okviru tega programa.
- (48) *(delno predstavljeno v uvodno izjavo 6a)*
- (49) *(predstavljeno v uvodno izjavo 6b)*
- (50) *(predstavljeno v uvodno izjavo 6c)*
- (51) *(predstavljeno v uvodno izjavo 6d)*
- (52) Unija in države članice so zavezane k izvajanju agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030. S prispevanjem k uresničevanju Agende 2030 bodo Unija in države članice spodbujale močnejšo, bolj trajnostno, bolj vključujočo, varno in uspešno Evropo. Program bi moral prispevati k izvajanju Agende 2030, vključno z usklajevanjem gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnosti trajnostnega razvoja.

- (53) Glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in doseganje ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bi moral program prispevati k vključevanju podnebnih ukrepov v politike Unije in k doseganju skupnega cilja, da bi bilo 25 % proračunskih odhodkov EU namenjenih podnebnim ciljem. Ustrezni ukrepi bodo opredeljeni med pripravo in izvajanjem programa ter ponovno ocenjeni v okviru ustreznega postopka ocenjevanja in pregledovanja.
- (54) Ta uredba določa finančna sredstva za program, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu [*sklic bo ustrezno posodobljen v skladu z novim medinstitucionalnim sporazumom: točka 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju*²⁵].
- [(55) V Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru je predvideno sodelovanje na področjih, ki so predmet programa, med Unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter državami Evropskega združenja za prosto trgovino, ki sodelujejo v okviru Evropskega gospodarskega prostora, na drugi strani. Prav tako bi bilo treba določiti, da v programu lahko sodelujejo tudi druge države, vključno sosednje države Unije in države, ki so zaprosile za članstvo v Uniji, države kandidatke ali države pristopnice. Poleg tega bi program na področju evropske statistike moral biti odprt za Švico v skladu s Sporazumom med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike²⁶.]

²⁵ UL C 373, 20.12.2013, str. 1.
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

²⁶ UL L 90, 28.3.2006, str. 2.

- [(56) Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), lahko v programih Unije sodelujejo v okviru, vzpostavljenem na podlagi sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki določa, da se programi izvajajo na podlagi sklepa po navedenem sporazumu. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba uvesti posebno določbo, ki bi podelila potrebne pravice in dostop odgovornemu odredbodajalcu, tj. Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču, da bi lahko celovito izvrševala svoje pristojnosti.]
- (57) Za ta program se uporablja finančna uredba, ki določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili o merilih za upravičenost v zvezi z nepovratnimi sredstvi, nagradami in javnimi naročili.
- (58) Ukrepi, ki se izvajajo na podlagi prejšnjih programov in proračunskih vrstic, so se izkazali za ustrezne in bi jih bilo treba ohraniti. Cilj novih ukrepov, uvedenih v okviru programa, je zlasti okrepiti dobro delujoč notranji trg. Za bolj enostavno in prožno izvajanje programa ter s tem za boljše doseganje njegovih ciljev bi morali biti ukrepi opredeljeni le v smislu okvirnih in splošnih kategorij. V program bi bilo treba vključiti tudi sezname okvirnih dejavnosti v zvezi s specifičnimi cilji na področju konkurenčnosti ali posebnih dejavnosti, ki izhajajo iz predpisanih zahtev, na primer na področju standardizacije, v sektorju rastlin, živali, hrane in krme ter na področju evropske statistike.
- (59) Treba je opredeliti določene kategorije subjektov, ki so upravičeni do financiranja, ter tiste subjekte, ki bi morali biti upravičeni do financiranja brez razpisov za zbiranje predlogov.
- (60) Glede na vedno večjo medsebojno povezanost svetovnega gospodarstva bi moral program pri določenih dejavnostih še naprej zagotavljati možnost vključevanja zunanjih strokovnjakov, kot so uradniki tretjih držav ter predstavniki mednarodnih organizacij ali gospodarskih subjektov.
- (61) Treba je navesti posebna merila v zvezi s pravili sofinanciranja in upravičenimi stroški.

- (62) V skladu z zavezo Komisije iz njenega sporočila z dne 19. oktobra 2010 „Pregled proračuna EU“²⁷ in da se zagotovita skladnost in poenostavitev programov financiranja, bi bilo treba sredstva deliti z drugimi instrumenti financiranja Unije, če predvideni ukrepi v okviru programa sledijo ciljem, ki so skupni različnim instrumentom financiranja, pri čemer pa je treba izključiti dvojno financiranje.
- (63) Ta program bi moral prispevati k splošni podpori za obravnavanje posebnih potreb najbolj oddaljenih regij in njihovega vključevanja na notranji trg, kot je bilo nedavno ponovno potrjeno v sporočilu Komisije „Trdnejše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“²⁸.
- (64) Program bi moral spodbujati sinergije ob hkratnem preprečevanju podvajanja s povezanimi programi in ukrepi Unije. Ukrepi v okviru tega programa bi morali dopolnjevati ukrepe programov Carina in Fiscalis, ki sta bila vzpostavljena z Uredbo (EU) št. [...] Evropskega parlamenta in Sveta²⁹ in Uredbo (EU) št. [...] Evropskega parlamenta in Sveta³⁰, katerih cilj je prav tako podpirati in izboljševati delovanje notranjega trga.

²⁷ COM(2010) 700 final z dne 19. oktobra 2010.

²⁸ COM(2017) 623 final.

²⁹ COM(2018) 442 final.

³⁰ COM(2018) 443 final.

- (65) Program bi moral spodbujati sinergije in dopolnjevanje v zvezi z MSP ter podporo za podjetništvo v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, vzpostavljenega z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta³¹. Poleg tega bo sklop za MSP sklada InvestEU, vzpostavljenega z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta³², zagotavljal podporo z dolžniškim in lastniškim financiranjem, da se olajša dostop do finančnih sredstev za MSP in poveča njihova razpoložljivost. Program bi si poleg tega moral prizadevati za sinergije v okviru vesoljskega programa, vzpostavljenega z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta³³, v zvezi s spodbujanjem MSP, da izkoristijo prodorne inovacije in druge rešitve, razvite v okviru navedenega programa.
- (66) Ta program bi moral spodbujati sinergije s programom Obzorje Evropa, vzpostavljenim z Uredbo (EU) št. [...] Evropskega parlamenta in Sveta³⁴, katerega cilj je spodbujati raziskave in inovacije. To bi moralo vključevati zlasti dopolnjevanje ukrepov prihodnjega Evropskega sveta za inovacije za inovativna podjetja ter podporo storitvam za MSP prek evropske podjetniške mreže.
- (67) Program bi moral spodbujati sinergije in dopolnjevanje v zvezi s programom za digitalno Evropo, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta³⁵, katerega namen je spodbujati digitalizacijo gospodarstva Unije in javnega sektorja.

³¹ COM(2018) 372 final.

³² COM(2018) 439 final.

³³ COM(2018) 447 final.

³⁴ COM(2018) 435 final.

³⁵ COM(2018) 434 final.

- (68) Poleg tega bi si moral program prizadevati tudi za sinergije s Skladom za pravosodje, pravice in vrednote, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta³⁶, katerega cilj je podpreti nadaljnji razvoj evropskega območja pravice za učinkovitost nacionalnih pravosodnih sistemov, kar je ključni dejavnik za pravično in stroškovno učinkovito evropsko gospodarstvo.
- (69) Program bi moral spodbujati sinergije s programom Erasmus, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta³⁷, Solidarnostnim skladom Evropske unije, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta³⁸, in Evropskim socialnim skladom plus, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta³⁹, na področju mobilnosti delovne sile in mladine, ki je bistvenega pomena za dobro delujoč notranji trg.
- (70) Nazadnje bi se ukrepi, kot so veterinarski in fitosanitarni ukrepi v primeru kriz na področju zdravja živali in rastlin, lahko dopolnjevali s tržnimi posegi v okviru načrtovanja skupne kmetijske politike Unije, vzpostavljene z Uredbo (EU) št. [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁰.
- (71) Če je primerno, bi se morali ukrepi programa uporabiti za sorazmerno odpravljanje tržnih pomanjkljivosti ali neoptimalnih naložbenih razmer, ne da bi se podvajali ali nadomestili zasebno financiranje, ter bi morali imeti jasno evropsko dodano vrednost.

³⁶ COM(2018) 383 final.

³⁷ COM(2018) 367 final.

³⁸ COM(2018) 322 final, člen 10.

³⁹ COM(2018) 382 final.

⁴⁰ COM(2018) 393 final.

- (72) Na Komisijo bi bilo treba prenesti izvedbena pooblastila v zvezi s sprejetjem programov dela za izvajanje ukrepov, ki prispevajo k visoki ravni zdravja ljudi, živali in rastlin ter varnosti hrane in krme. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁴¹.
- (73) Vrste financiranja in načine izvajanja iz te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi njihove ustreznosti za uresničevanje specifičnih ciljev in rezultatov ukrepov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovana stopnja neupoštevanja veljavnih pravil. To bi morale vključevati uporabo pavšalnih zneskov, financiranja po pavšalni stopnji in stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kakor je določeno v členu 125(1) finančne uredbe.
- (74) Za zagotovitev rednega spremljanja in poročanja bi se moral že na samem začetku vzpostaviti ustrezen okvir za spremljanje ukrepov in rezultatov programa. Takšno spremljanje in poročanje bi morale temeljiti na kazalnikih, ki merijo učinke ukrepov v okviru programa glede na vnaprej določena izhodišča.

⁴¹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (75) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje⁴² je treba ta program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti državam članicam. Te zahteve bi morale po potrebi vključevati merljive kazalnike, ki bodo podlaga za ocenjevanje učinkov programa na terenu.
- (76) Na podlagi seznama bolezni živali iz poglavja 2 dela I Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta⁴³, Direktive 2003/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁴, Uredbe (ES) št. 2160/2003 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁵ in Uredbe (ES) št. 999/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁶ bi bilo treba določiti seznam bolezni živali in zoonoz, upravičenih do financiranja v okviru izrednih ukrepov ter na podlagi programov za izkoreninjenje, obvladovanje in nadzor.

⁴² UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁴³ Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1).

⁴⁴ Direktiva 2003/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o spremljanju zoonoz in povzročiteljev zoonoz, ki spreminja Odločbo Sveta 90/424/EGS in razveljavlja Direktivo Sveta 92/117/EGS (UL L 325, 12.12.2003, str. 31).

⁴⁵ Uredba (ES) št. 2160/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o nadzoru salmonele in drugih opredeljenih povzročiteljih zoonoz, ki se prenašajo z živali (UL L 325, 12.12.2003, str. 1).

⁴⁶ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001 z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij (UL L 147, 31.5.2001, str. 1).

- (77) Da se upoštevajo situacije, ki jih izzovejo bolezni živali, ki bistveno vplivajo na živinorejo ali trgovino z rejnimi živalmi, razvoj zoonoz, ki ogrožajo ljudi, ali novi znanstveni dosežki ali epidemiološke spremembe pa tudi bolezni živali, ki bi lahko ogrožale Unijo, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte glede spremembe seznama bolezni žival in zoonoz. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka programa pri doseganju njegovih ciljev bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s pregledom ali dopolnjevanjem kazalnikov za merjenje doseganja specifičnih ciljev, kadar je to potrebno, in za dopolnitev te uredbe z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (78) V skladu s *[sklic se po potrebi posodobi v skladu z novim sklepom o čezmorskih državah in ozemljih: členom 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU⁴⁷]* so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah ali ozemljih upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.

⁴⁷ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

(79) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁸, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95⁴⁹, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96⁵⁰ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939⁵¹ bi bilo treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti in goljufij, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (v nadaljnjem besedilu: EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta⁵². V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, uradu OLAF, EJT v primeru držav članic, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939, in Evropskemu računskemu sodišču ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

⁴⁸ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁴⁹ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁵⁰ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁵¹ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

⁵² Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

- (80) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi, pri čemer določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. [Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi na zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, saj je spoštovanje tega načela bistven predpogoj za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.]
- (81) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta⁵³ ureja obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo države članice v okviru te uredbe in pod nadzorom pristojnih organov držav članic. Uredba (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁴ ureja obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvaja Komisija v okviru te uredbe in pod nadzorom Evropskega nadzornika za varstvo podatkov. Vsaka izmenjava ali prenos informacij s strani pristojnih organov bi morala biti v skladu s predpisi o prenosu osebnih podatkov iz Uredbe (EU) 2016/679, vsaka izmenjava ali prenos informacij s strani Komisije pa v skladu s predpisi o prenosu osebnih podatkov iz Uredbe (ES) št. 45/2001.

⁵³ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁵⁴ Uredba (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 8, 12.1.2001, str. 1).

- (81a) Uredba (ES) št. 223/2009 določa pravila za pripravo statistike v skladu z načelom statistične zaupnosti in določa, da nacionalni statistični uradi, drugi nacionalni organi in Komisija (Eurostat) sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev uskladitve načel in smernic glede fizičnega in logičnega varstva zaupnih podatkov.
- (82) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči zaradi čezmejne narave obravnavanih vprašanj, temveč se zaradi večje primernosti ukrepov Unije lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (83) Cilj programa bi moral biti tudi zagotoviti večjo prepoznavnost in skladnost notranjega trga Unije, konkurenčnost podjetij, vključno z MSP, ter ukrepe evropske statistike za evropske državljane, podjetja in uprave.

- (84) Uredbo (EU) št. 99/2013, Uredbo (EU) št. 1287/2013, Uredbo (EU) št. 254/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁵ Uredbo (EU) št. 258/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁶, Uredbo (EU) št. 652/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁷ ter Uredbo (EU) 2017/826 bi bilo treba razveljaviti z učinkom od 1. januarja 2021.
- (85) Primerno je zagotoviti nemoten in neprekinjen prehod med programi na področjih konkurenčnosti podjetij in MSP, varstva potrošnikov, strank in končnih uporabnikov finančnih storitev, oblikovanja politik na področju finančnih storitev, v sektorju rastlin, živali, hrane in krme ter evropske statistike, vzpostavljenimi z Uredbo (EU) št. 1287/2013, Uredbo (EU) št. 254/2014, Uredbo (EU) št. 2017/826, Uredbo (EU) št. 258/2014, Uredbo (EU) št. 652/2014 in Uredbo (EU) št. 99/2013, ter tem programom, zlasti glede nadaljevanja večletnih ukrepov ter ocenjevanja uspehov predhodnih programov –

⁵⁵ Uredba (EU) št. 254/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o večletnem programu za potrošnike za obdobje 2014–2020 in o razveljavitvi Sklepa št. 1926/2006/ES (UL L 84, 20.3.2014, str. 42).

⁵⁶ Uredba (EU) št. 258/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o vzpostavitvi programa Unije za podpiranje posebnih dejavnosti na področju računovodskega poročanja in revizije za obdobje 2014–2020 in o razveljavitvi Sklepa št. 716/2009/ES (UL L 105, 8.4.2014, str. 1)

⁵⁷ Uredba (EU) št. 652/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o določbah za upravljanje odhodkov v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter v zvezi z zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom, spremembi direktiv Sveta 98/56/ES, 2000/29/ES in 2008/90/ES, uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 882/2004 in (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi sklepov Sveta 66/399/EGS in 76/894/EGS ter Odločbe Sveta 2009/470/ES (UL L 189, 27.6.2014, str. 1).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se vzpostavi program za izboljšanje delovanja notranjega trga in konkurenčnosti podjetij, zlasti mikro, malih in srednjih podjetij, za sektor rastlin, živali, hrane in krme ter okvir za načrtovanje in financiranje razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike v smislu člena 13 Uredbe (ES) št. 223/2009 (v nadaljnjem besedilu: program).

Uredba določa glavna področja in cilje ukrepov, predvidenih v programu, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja, pa tudi sistem upravljanja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „operacija mešanega financiranja“ pomeni ukrepe, ki se podpirajo iz proračuna Unije, med drugim v okviru mehanizmov mešanega financiranja iz člena 2(6) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), ki združujejo nepovratne oblike podpore in/ali finančne instrumente iz proračuna Unije s povratnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij, pa tudi iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev;
- (2) „evropska statistika“ pomeni statistiko, ki je razvita, pripravljena in izkazana v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009;

- (3) „pravni subjekt“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, ustanovljeno in priznано kot tako v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost ter lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, ali subjekt brez pravne osebnosti v skladu s členom 197(2)(c) finančne uredbe;
- (4) „MSP“ pomeni mikro, mala in srednja podjetja, kot so opredeljena v različici Priporočila Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003;
- (5) „tretja država“ pomeni državo, ki ni članica Unije.

Člen 3

Cilji programa

- 1. Splošni cilji programa so:
 - (a) izboljšati delovanje notranjega trga, predvsem pa zaščititi in opolnomočiti državljane, potrošnike in podjetja, zlasti MSP, z izvrševanjem prava Unije, olajševanjem dostopa do trga, določanjem standardov ter spodbujanjem zdravja ljudi, živali in rastlin ter dobrobiti živali ob spoštovanju načel trajnostnega razvoja, poleg tega pa tudi izboljšati sodelovanje med pristojnimi organi držav članic ter med pristojnimi organi držav članic in Komisijo ter decentraliziranimi agencijami Unije;
 - (b) zagotavljati visokokakovostno, primerljivo, pravočasno in zanesljivo evropsko statistiko, ki podpira oblikovanje, spremljanje in ocenjevanje vseh politik Unije ter oblikovalcem politik, podjetjem, akademskemu krogu, državljanom in medijem pomaga sprejemati informirane odločitve ter aktivno sodelovati v demokratičnem procesu.

2. Specifični cilji programa so:

- (a) povečati učinkovitost notranjega trga, tudi glede na digitalno preobrazbo, omogočiti lažje preprečevanje in odstranjevanje neupravičenih ali nesorazmernih ovir, preprečevati neupravičeno neenako obravnavanje udeležencev na trgu, podpirati razvoj, izvajanje in izvrševanje prava Unije na področjih notranjega trga blaga in storitev, javnih naročil in nadzora trga ter na področjih prava gospodarskih družb, pogodbenega in nepogodbenega prava, preprečevanja pranja denarja, prostega pretoka kapitala, finančnih storitev in konkurence, vključno z razvojem k uporabniku usmerjenih orodij upravljanja;
- (b) krepiti konkurenčnost MSP ter uveljaviti načelo dodatnosti na ravni Unije z ukrepi za:
 - (i) zagotavljanje različnih oblik podpore za MSP, tudi v turističnem sektorju,
 - (ii) omogočanje dostopa do trgov, vključno z internacionalizacijo MSP,
 - (iii) spodbujanje ugodnega poslovnega okolja za MSP,
 - (iv) podpiranje konkurenčnosti sektorjev,
 - (v) spodbujanje modernizacije industrije,
 - (vi) podpiranje razvoja industrijskih vrednostnih verig in
 - (vii) spodbujanje podjetništvana sorazmeren način;

- (c) zagotoviti učinkovito delovanje notranjega trga s procesi standardizacije, ki:
 - (i) omogočajo financiranje evropske standardizacije in sodelovanje zainteresiranih strani pri določanju evropskih standardov;
 - (ii) podpirajo razvoj visokokakovostnih mednarodnih standardov računovodskega poročanja in revizije, omogočajo njihovo vključevanje v pravo Unije ter spodbujajo inovacije in razvoj najboljših praks korporativnega poročanja;
- (d) zavzemati se za interese potrošnikov ter zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov in varnosti proizvodov z:
 - (i) opolnomočenjem, podpiranjem in izobraževanjem potrošnikov, podjetij in civilne družbe; zagotavljanjem visoke ravni varstva potrošnikov, trajnostne potrošnje in varnosti proizvodov, zlasti s podpiranjem pristojnih izvršilnih organov in organizacij, ki zastopajo potrošnike, ukrepov sodelovanja in dejavnosti, s katerimi se krepi sodelovanje med pristojnimi organi, s posebnim poudarkom na ranljivih potrošnikih; zagotavljanjem, da se interesi potrošnikov v digitalnem svetu ustrezno upoštevajo; zagotavljanjem, da imajo vsi potrošniki dostop do pravnih sredstev; zagotavljanjem ustreznih informacij o trgih in potrošnikih;
 - (ii) krepitvijo sodelovanja potrošnikov, drugih končnih uporabnikov finančnih storitev in civilne družbe pri oblikovanju politike na področju finančnih storitev; spodbujanjem boljšega razumevanja finančnega sektorja;
- (e) prispevati k visoki ravni zdravja ljudi, živali in rastlin v sektorju rastlin, živali, hrane in krme, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem in izkoreninjanjem bolezni živali in škodljivih organizmov na rastlinah, ter podpirati izboljšanje dobrobiti živali, boj zoper protimikrobno odpornost ter trajnostno proizvodnjo in potrošnjo hrane;

- (f) pravočasno, nepristransko in stroškovno učinkovito pripravljati in sporočati visokokakovostno evropsko statistiko v skladu z merili kakovosti iz člena 12(1) Uredbe (ES) št. 223/2009, in sicer prek okrepljenega evropskega statističnega sistema iz člena 4 Uredbe (ES) št. 223/2009 ter izboljšanih partnerstev v okviru evropskega statističnega sistema in z vsemi zadevnimi zunanjimi stranmi ter z uporabo različnih podatkovnih virov, naprednih metod podatkovne analitike, pametnih sistemov in digitalnih tehnologij.

Člen 4

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje programa za obdobje 2021–2027 znašajo [4 088 580 000 EUR v tekočih cenah].
2. V okviru zneska iz odstavka 1 se za naslednje cilje dodelijo naslednji okvirni zneski:
 - (a) [1 000 000 000] EUR za cilj iz člena 3(2)(b);
 - (b) [188 000 000] EUR za cilj iz člena 3(2)(d)(i);
 - (c) [1 680 000 000] EUR za cilj iz člena 3(2)(e);
 - (d) [552 000 000] EUR za cilj iz člena 3(2)(f).
3. Do 5 % zneska iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa, predvsem za dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja ter za izkoriščanje informacijskih omrežij, ki se osredotočajo na obdelavo in izmenjavo podatkov, pa tudi za uporabo in razvoj korporativnih informacijskih orodij.

4. Za cilj iz člena 3(2)(e) se proračunske obveznosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, lahko razporedijo na več let v letne obroke.
5. Z odstopanjem od člena 111(2) finančne uredbe Komisija prevzame proračunsko obveznost za nepovratna sredstva, ki so dodeljena za izredne veterinarske in fitosanitarne ukrepe v okviru specifičnega cilja iz člena 3(2)(e) te uredbe, in sicer po oceni zahtevkov za plačilo, ki jih predložijo države članice.
6. Viri, dodeljeni državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo prerezporedijo na program. Komisija te vire izvršuje neposredno v skladu s točko (a) člena 62(1) finančne uredbe ali posredno v skladu s točko (c) navedenega člena. Ti viri se v največji možni meri uporabijo v korist zadevne države članice.

Člen 5

Tretje države, pridružene programu

Programu se lahko pridružijo naslednje tretje države:

- (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino (Efta), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu EGP;
- (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za njihovo udeležbo v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;

- (c) države, ki jih zajema evropska sosedstva politika, v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (d) [...]tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki ureja udeležbo tretje države v katerem koli programu Unije, če sporazum:
 - (i) zagotavlja pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programih Unije;
 - (ii) določa pogoje udeležbe v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe in njihove upravne stroške;
 - (iii) na tretjo državo ne prenese pristojnosti za odločanje v zvezi s programom;
 - (iv) Uniji zagotavlja pravice za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja in zaščito njenih finančnih interesov.

Prispevki iz točke (ii) so namenski prejemki v skladu s členom [21(5)] finančne uredbe.]

Člen 6

Izvajanje in oblike financiranja EU

1. Program se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organi iz člena 62(1)(c) finančne uredbe.
2. S programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe, zlasti v obliki nepovratnih sredstev, nagrad in javnih naročil. Zagotovi se lahko tudi financiranje v obliki finančnih instrumentov v okviru mehanizmov mešanega financiranja.
3. Prispevki v mehanizmu vzajemnega zavarovanja lahko krijejo tveganje, povezano z izterjavo sredstev, ki jih dolgujejo prejemniki, in se v skladu s finančno uredbo štejejo za zadostno jamstvo. Uporabljajo se določbe iz [člena X] Uredbe XXX [uredbe, ki bo nasledila uredbo o jamstvenem skladu]⁵⁸.

⁵⁸ [dopolniti]

POGLAVJE II

NEPOVRATNA SREDSTVA

Člen 7

Nepovratna sredstva

Nepovratna sredstva v okviru programa se dodeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe.

Člen 8

Upravičeni ukrepi

1. Do financiranja so upravičeni samo ukrepi, s katerimi se uresničujejo cilji iz člena 3.
2. Upravičeni so zlasti naslednji ukrepi, s katerimi se uresničujejo cilji iz člena 3:
 - (a) ustvarjanje pravih pogojev za opolnomočenje vseh akterjev notranjega trga, vključno s podjetji, državljani in potrošniki, civilno družbo in javnimi organi, s pomočjo preglednih informacij in kampanj ozaveščanja, z izmenjavo najboljših praks, spodbujanjem dobrih praks, izmenjavo in razširjanjem strokovnega znanja in izkušenj ter organizacijo usposabljanj; takšni ukrepi, ki se izvajajo prek obstoječih mrež, kot sta SOLVIT in mreža evropskih potrošniških centrov, po potrebi vključujejo tretje države z namenom promoviranja vrednot, pravil in standardov EU;
 - (b) zagotavljanje mehanizmov, s katerimi državljani, potrošniki, končni uporabniki, civilna družba in predstavniki podjetij iz Unije lahko prispevajo k političnim razpravam, politikam in postopkom odločanja, zlasti s podpiranjem delovanja zastopniških organizacij na nacionalni ravni in ravni Unije;

- (c) krepitev zmogljivosti, spodbujanje in usklajevanje skupnih ukrepov med državami članicami in pristojnimi organi držav članic ter med pristojnimi organi držav članic in Komisijo, decentraliziranimi agencijami Unije in organi tretjih držav;
 - (d) podpora za učinkovito izvrševanje in posodobitev pravnega okvira Unije in njegovo hitro prilagajanje spreminjajočemu se okolju in praksam tretjih držav, vključno z zbiranjem podatkov in analizami; raziskave o delovanju notranjega trga, študije, ocene in priporočila politik; organizacija predstavitev dejavnosti in pilotnih projektov; dejavnosti komuniciranja; razvoj namenskih orodij informacijske tehnologije, ki zagotavljajo pregledno in učinkovito delovanje notranjega trga, ter zatiranje in preprečevanje goljufivih praks na spletu.
3. Do financiranja so upravičeni naslednji ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(b):
- (a) zagotavljanje različnih oblik podpore za MSP, vključno z informacijami, mentorstvom, usposabljanjem, izobraževanjem, mobilnostjo, čezmejnimi sodelovanjem ali svetovalnimi storitvami;
 - (b) izboljševanje dostopa MSP do trgov v Uniji in zunaj nje, podpora MSP pri njihovem odzivanju na svetovne in družbene izzive ter poslovno internacionalizacijo in krepitev vodilnega industrijskega položaja Unije v globalnih vrednostnih verigah;
 - (ba) podpiranje evropske podjetniške mreže (EEN) pri zagotavljanju integriranih storitev za podporo pri poslovanju MSP v Uniji, ki želijo raziskati priložnosti na notranjem trgu in v tretjih državah; evropska podjetniška mreža se lahko uporablja tudi za zagotavljanje storitev v imenu drugih programov Unije, kot je Obzorje Evropa, vključno s svetovalnimi storitvami ali storitvami za krepitev zmogljivosti; storitve, ki jih evropska podjetniška mreža zagotavlja v imenu drugih programov, se financirajo iz teh programov; delovanje evropske podjetniške mreže se skrbno usklajuje z državami članicami, da bi v skladu z načelom subsidiarnosti preprečili podvajanje dejavnosti;

- (c) obravnavanje tržnih ovir in upravnega bremena ter ustvarjanje ugodnega poslovnega okolja za opolnomočenje MSP, da izkoristijo notranji trg;
 - (d) spodbujanje rasti podjetij, vključno z razvojem tehničnega, digitalnega in podjetniškega znanja in spretnosti, razvojem proizvodov ter digitalizacijo in industrijskim preoblikovanjem v proizvodnem in storitvenem sektorju;
 - (e) podpiranje konkurenčnosti podjetij in celotnih gospodarskih sektorjev ter pomoč MSP pri uvajanju ustvarjalnosti in inovacij, prevzemanju novih poslovnih modelov in sodelovanju v vrednostnih verigah s pomočjo strateškega povezovanja ekosistemov in grozdov, vključno s skupno pobudo grozdov;
 - (f) spodbujanje podjetniškega poslovnega okolja in podjetniške kulture, tudi z mentorskim programom za nove podjetnike, ter podpiranje zagonskih podjetij ter trajnosti in razširitve poslovanja.
4. Ukrepi iz členov 15 in 16 Uredbe (EU) št. 1025/2012, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(i) te uredbe, so upravičeni do financiranja.
 5. Ukrepi, ki zagotavljajo podporo za dejavnosti, katerih namen je razviti, uporabljati, oceniti in spremljati mednarodne standarde na področjih računovodskega poročanja in revizije, nadzirati postopke določanja standardov in uresničevati specifični cilj iz člena 3(2)(c)(ii), so upravičeni do financiranja.
 6. Ukrepi iz Priloge I, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e), so upravičeni do financiranja.
 7. Ukrepi iz Priloge II, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f), so upravičeni do financiranja.

Člen 9

Upravičeni subjekti

1. Poleg meril iz člena 197 finančne uredbe se uporabljajo merila za upravičenost iz odstavkov od 2 do 7 tega člena.
2. Poleg subjektov, ki izpolnjujejo pogoje za upravičenost iz odstavkov od 3 do 7, so v okviru programa upravičeni naslednji subjekti:
 - (a) pravni subjekti s sedežem v eni od naslednjih držav:
 - (i) državi članici ali z njo povezani čezmorski državi ali ozemlju;
 - (ii) tretji državi, pridruženi programu v skladu s členom 5;
 - (b) vsi pravni subjekti, ustanovljeni v skladu s pravom Unije, in vse mednarodne organizacije;
 - (c) pravni subjekti s sedežem v tretji državi, ki ni pridružena programu, so izjemoma upravičeni do sodelovanja, če je ukrep namenjen uresnitvi ciljev programa, dejavnosti zunaj Unije pa prispevajo k učinkovitosti ukrepov, izvedenih na ozemljih držav članic, za katere veljata Pogodbi.
3. Pravni subjekti s sedežem v tretji državi, ki ni pridružena programu, lahko sodelujejo v naslednjih ukrepih:
 - (a) ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(b);
 - (b) ukrepi, ki podpirajo varstvo potrošnikov za uresničevanje specifičnega cilja iz člena 3(2)(d)(i).

Subjekti, ki sodelujejo v ukrepih iz točk (a) in (b), niso upravičeni do finančnih prispevkov Unije, razen kadar je to za program nujno, zlasti kar zadeva konkurenčnost in dostop do trgov za podjetja Unije ali kar zadeva varstvo potrošnikov, ki prebivajo v Uniji. Ta izjema ne velja za pridobitne subjekte.

4. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(i) te uredbe, so upravičeni subjekti iz členov 15 in 16 Uredbe (EU) št. 1025/2012.
5. Pri ukrepih, ki podpirajo varstvo potrošnikov za uresničevanje specifičnega cilja iz člena 3(2)(d)(i) in se nanašajo na mrežo evropskih potrošniških centrov, so upravičeni naslednji organi:
 - (a) organ, ki ga je imenovala država članica ali tretja država iz člena 5 in je neprofitna organizacija, izbrana v preglednem postopku;
 - (b) javni organ.
6. Tretje države, pridružene programu ali ne, so upravičene pri naslednjih ukrepih za uresničevanje specifičnega cilja iz člena 3(2)(e):
 - (a) zaščitnih ukrepov, sprejetih v primeru neposredne grožnje zdravstvenemu statusu Unije, ki je posledica pojava ali razvoja ene od bolezni živali ali zoonoz, navedenih v Prilogi III, ali škodljivih organizmov na rastlinah, navedenih v programu dela iz člena 16, na ozemlju tretje države ali države članice;
 - (b) zaščitnih ukrepov ali drugih ustreznih dejavnosti, sprejetih v podporo zdravstvenemu statusu Unije.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 za spremembe Priloge III, če je treba upoštevati pojav bolezni žival in zoonoz, ki niso zajete s pravnimi akti Unije iz te priloge.

Razen v primeru bolezni živali in škodljivih organizmov na rastlinah, ki znatno vplivajo na Unijo, bi morale države, ki niso pridružene programu, načeloma same financirati svojo udeležbo pri ukrepih iz točk (a) in (b).

7. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, so upravičeni naslednji pravni subjekti:
- (a) nacionalni statistični uradi in drugi nacionalni organi iz člena 5(2) Uredbe (ES) št. 223/2009;
 - (b) pri ukrepih, ki podpirajo omrežja sodelovanja, kot so navedena v členu 15 Uredbe (ES) št. 223/2009, drugi organi, ki delujejo na področju statistike in niso organi iz točke (a) tega odstavka;
 - (c) nepridobitni subjekti, ki so neodvisni od industrijskih, komercialnih, poslovnih ali drugih nasprotujočih si interesov, njihovi glavni cilji in dejavnosti pa so spodbujanje in podpiranje izvajanja Evropskega statističnega kodeksa ravnanja iz člena 11 Uredbe (ES) št. 223/2009 ali izvajanje novih metod priprave evropske statistike, katerih cilj je povečati učinkovitost in kakovost na ravni Unije.

Člen 10

Imenovani upravičenci

Naslednji subjekti so lahko upravičeni do nepovratnih sredstev v okviru programa brez razpisa za zbiranje predlogov:

- (a) pri ukrepih na področju nadzora trga, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(a) te uredbe, organi za nadzor trga držav članic iz člena 17 Uredbe (ES) št. 765/2008 in člena 11 [predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil in postopkov za skladnost s harmonizacijsko zakonodajo Unije o izdelkih in njeno izvrševanje]⁵⁹;

⁵⁹ COM(2017) 795 final.

- (b) pri ukrepih na področju akreditacije in nadzora trga, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(a) te uredbe, organ, ki je v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008 priznan za izvajanje dejavnosti iz člena 32 Uredbe (ES) št. 765/2008;
- (c) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(i) te uredbe, subjekti iz členov 15 in 16 Uredbe (EU) št. 1025/2012;
- (d) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(ii), Evropska svetovalna skupina za računovodsko poročanje (EFRAG), Fundacija za mednarodne standarde računovodskega poročanja (IFRS) in Odbor za zaščito javnega interesa (PIOB);
- (e) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(d)(i) v zvezi z zastopanjem interesov potrošnikov na ravni Unije, evropska potrošniška organizacija BEUC (*Bureau Européen des Unions de Consommateurs*) in evropsko združenje za usklajevanje zastopanja potrošnikov pri standardizaciji ANEC (*European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation*), če nista v navzkrižju interesov in prek svojih članov predstavljata interese potrošnikov Unije v vsaj dveh tretjinah držav članic;
- (f) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(d)(ii), organizaciji Finance Watch in Better Finance pod naslednjimi pogoji, ki se letno ocenjujejo:
 - (i) subjekta sta nevladna, nepridobitna in neodvisna od industrije, trgovine in podjetij;
 - (ii) nista v navzkrižju interesov in prek svojih članov predstavljata interese potrošnikov Unije in drugih končnih uporabnikov na področju finančnih storitev;

- (g) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e) te uredbe:
- (i) pristojni organi držav članic in njihovi povezani subjekti, referenčni laboratoriji Evropske unije iz členov 92, 95 in 97 Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁰, referenčni centri Evropske unije iz člena 29 Uredbe (EU) 2016/1012 Evropskega parlamenta in Sveta⁶¹, nacionalni referenčni laboratoriji za zdravje rastlin, nacionalni referenčni laboratoriji za zdravje živali ter mednarodne organizacije;
 - (ii) samo v primeru ukrepov, opisanih v členu 9(6)(a) in (b) te uredbe, tretje države, pridružene programu ali ne;
- (h) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, nacionalni statistični uradi in drugi nacionalni organi iz člena 5(2) Uredbe (ES) št. 223/2009.

⁶⁰ Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL L 95, 7.4.2017, str. 1).

⁶¹ Uredba (EU) 2016/1012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o zootehniških in genealoških pogojih za rejo, trgovino s čistopasemskimi plemenskimi živalmi, hibridnimi plemenskimi prašiči in njihovim zarodnim materialom ter za njihov vstop v Unijo ter o spremembi Uredbe (EU) št. 652/2014, direktiv Sveta 89/608 in 90/425/EGS ter razveljavitvi določenih aktov na področju reje živali („Uredba o reji živali“) (UL L 171, 29.6.2016, str. 66).

Člen 11

Odbori za ocenjevanje

Odbore za ocenjevanje ukrepov, s katerimi se uresničujejo specifični cilji iz člena 3(2), lahko deloma ali v celoti sestavljajo zunanji strokovnjaki.

Člen 12

Pravila sofinanciranja

1. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(a) te uredbe in se nanašajo na organe za nadzor trga držav članic in tretjih držav, pridruženih programu, ter na preizkusne zmogljivosti Unije iz člena 20 [predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil in postopkov za skladnost s harmonizacijsko zakonodajo Unije o izdelkih in njeno izvrševanje], lahko program financira do 100 % upravičenih stroškov ukrepa, če se ne krši načelo sofinanciranja, opredeljeno v členu 190 finančne uredbe.
2. Za nepovratna sredstva, dodeljena odboru PIOB, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(ii), se, če financiranje Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov (IFAC) v določenem letu preseže dve tretjini celotnega letnega financiranja, letni prispevek za to leto omeji na največji znesek, ki je opredeljen v programu dela iz člena 16(1).
- 2a. Za nepovratna sredstva, dodeljena združenju ANEC iz člena 10(e) te uredbe, se lahko iz programa financira do 95 % upravičenih stroškov.
3. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e) te uredbe, lahko program financira do 100 % upravičenih stroškov, če se ne krši načela sofinanciranja iz člena 190 finančne uredbe.

Pri ukrepih iz točk 1 in 2 Priloge I je uporabljena stopnja sofinanciranja običajno vsaj 50 % upravičenih stroškov. Uporabljajo se naslednje izjeme:

- (a) Stopnja se poveša na 75 % upravičenih stroškov za:
 - (i) čezmejne dejavnosti, ki jih skupaj izvajata dve ali več držav članic in so namenjene obvladovanju, preprečevanju ali izkoreninjenju škodljivih organizmov na rastlinah ali bolezni živali;
 - (ii) države članice, katerih bruto nacionalni dohodek na prebivalca je glede na zadnje podatke Eurostata nižji od 90 % povprečja v Uniji.
 - (b) Najvišjo stopnjo je mogoče povečati na 100 % upravičenih stroškov, kadar so dejavnosti, h katerim finančno prispeva Unija, povezane s preprečevanjem in obvladovanjem resnih zdravstvenih tveganj za ljudi, živali in rastline v Uniji ter so:
 - (i) namenjene preprečevanju človeških žrtev ali večjih gospodarskih motenj za Unijo kot celoto;
 - (ii) specifične naloge, ki so nujne za Unijo kot celoto, kakor določi Komisija v programu dela, sprejetem v skladu s členom 16, ali
 - (iii) dejavnosti, ki se izvajajo v tretjih državah.
 - (c) Stopnjo sofinanciranja je mogoče s pomočjo Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo pregledati glede na razpoložljiva proračunska sredstva, nezadostno izvajanje programa ali izrednega ukrepa ali postopno opuščanje sofinanciranja ukrepov proti boleznim živali ali škodljivim organizmom na rastlinah.
4. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, lahko program financira do 95 % upravičenih stroškov ukrepov, ki podpirajo omrežja sodelovanja iz člena 15 Uredbe (ES) št. 223/2009.

Člen 13

Upravičeni stroški, povezani s programi in izrednimi ukrepi

1. Pri ukrepih, s katerimi se izvaja specifični cilj iz člena 3(2)(e), so lahko stroški, nastali pri ukrepih iz točk 2.1a.1. in 2.1a.2 Priloge I, kar zadeva izvajanje programov, upravičeni do nepovratnih sredstev, če izpolnjujejo merila iz člena 186 finančne uredbe.
2. Poleg meril iz člena 186 finančne uredbe se za izredne ukrepe iz točk 1.4.1. in 1.4.2. Priloge I, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e) te uredbe, uporabljajo naslednja merila za upravičenost stroškov:
 - (a) kot je določeno v členu 193(2)(b) finančne uredbe, so stroški upravičeni pred datumom začetka ukrepa;
 - (b) takšni stroški so lahko upravičeni tudi na podlagi sprejetih ukrepov v zvezi z domnevnim pojavom bolezni ali prisotnostjo škodljivega organizma, če sta ta pojav ali prisotnost pozneje potrjena.

Stroški iz točke (a) tega odstavka, ki se določijo v posebnem programu dela, sprejetem v skladu s členom 16, so upravičeni od datuma obvestitve Komisije o pojavu bolezni ali prisotnosti škodljivega organizma.

Kumulativno, dopolnilno in kombinirano financiranje

1. Ukrep, ki je prejel prispevek iz drugega programa Unije, lahko prejme tudi prispevek v okviru tega programa, če prispevki ne krijejo istih stroškov. Za vsak prispevek programa Unije k ukrepu se uporabljajo pravila zadevnega programa. Kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa, podpora iz različnih programov Unije pa se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.
2. (Ukrepi, ki jim je bil podeljen pečat odličnosti v skladu s programom Obzorje 2020 ali Obzorje Evropa ali ki izpolnjujejo naslednje kumulativne, primerjalne pogoje:
 - (a) ocenjeni so bili v razpisu za zbiranje predlogov v okviru programa;
 - (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti tega razpisa za zbiranje predlogov;
 - (c) zaradi proračunskih omejitev se ne smejo financirati v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov;

lahko prejemajo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada, Evropskega socialnega sklada plus ali Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v skladu z odstavkom 5 člena [67] Uredbe (EU) XX [uredba o skupnih določbah] in členom [8] Uredbe (EU) XX [o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike], če so takšni ukrepi skladni s cilji zadevnega programa. Uporabljajo se pravila sklada, ki zagotavlja podporo.)⁶²

⁶² Razprave o tej določbi še potekajo v drugih pripravljalnih telesih Sveta. Na tej točki zato še ni mogoče sprejeti odločitve v zvezi z odstavkom 2.

3. Operacija lahko prejme podporo iz enega ali več programov Unije. V takih primerih se izdatki, prijavljeni v zahtevku za plačilo, ne navedejo v zahtevku za plačilo za drug program.
4. Znesek izdatkov, ki ga je treba vnesti v zahtevek za plačilo, se lahko za vsak zadevni program izračuna sorazmerno v skladu z dokumentom, v katerem so navedeni pogoji za podporo.

POGLAVJE III

OPERACIJE MEŠANEGA FINANCIRANJA

Člen 15

Operacije mešanega financiranja

Operacije mešanega financiranja iz tega programa se izvajajo v skladu z [uredbo o skladu InvestEU] in naslovom X finančne uredbe.

POGLAVJE IV

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE, OCENJEVANJE IN KONTROLA

Člen 16

Izvajanje programa

1. Program se izvaja s programi dela iz člena 110 finančne uredbe. Vsak od specifičnih ciljev, določenih v tej uredbi, se izvaja na podlagi letnega ali večletnega programa dela. Kadar pa je mogoče doseči sinergije med specifičnimi cilji, se lahko potrebne določbe izvajajo v okviru skupnega programa dela.

Za zagotovitev izvajanja programa se na Komisijo prenesejo izvedbena pooblastila za sprejemanje programov dela. Ta pooblastila se izvajajo v skladu s postopkom iz člena 21.

V programu dela so podrobno določeni:

- (a) cilji za vsak ukrep, ki so skladni s splošnimi in specifičnimi cilji iz člena 3, navedba proračunskih sredstev za vsako od oblik financiranja iz člena 6, skupni znesek za vse ukrepe in okvirni časovni razpored izvajanja;
- (b) bistvena ocenjevalna merila za nepovratna sredstva, pri čemer so ta merila določena tako, da zagotovijo najboljši način doseganja ciljev programa, ter najvišja stopnja sofinanciranja;

V programih dela se po potrebi določi skupni znesek, namenjen za operacije mešanega financiranja.

- 1a. Komisija z izvedbenimi akti sprejme programe dela, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(b). Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 21(1).
- 1b. Komisija z izvedbenimi akti sprejme programe dela, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(d)(i). Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 21(2).
- 2. Komisija z izvedbenimi akti sprejme programe dela, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e), kot je določeno v členu 8(2) in Prilogi I, in sicer do 30. aprila v letu pred letom izvrševanja teh programov, če je sprejet predlog proračuna. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 21(3).

3. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena se ukrepi iz Priloge II k tej uredbi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, izvajajo v skladu s členi 13, 14 in 17 Uredbe (ES) št. 223/2009, vključno s pobudami v zvezi s pregledom prednostnih nalog, ter na podlagi tesnega in usklajenega sodelovanja v okviru evropskega statističnega sistema.

Člen 17

Spremljanje in poročanje

1. Kazalniki za poročanje o napredku programa pri doseganju specifičnih ciljev iz člena 3(2) so določeni v Prilogi IV.
2. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka programa glede doseganja njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 z namenom pregleda ali dopolnitve kazalnikov iz Priloge IV, kadar je to potrebno, in dopolnitve te uredbe z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje.
3. Sistem za poročanje o smotnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja in rezultatov programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. V ta namen se prejemnikom finančnih sredstev Unije in, kadar je to ustrezno, državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 18

Ocenjevanje

1. Ocene se opravijo pravočasno, da prispevajo k postopku odločanja.
2. Vmesna ocena programa se opravi, ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju programa, vendar najpozneje v štirih letih po začetku izvajanja programa in vsaj šest mesecev pred predložitvijo predloga novega programa za naslednje obdobje večletnega finančnega okvira.
3. V zvezi z ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(ii), Komisija pripravi letno poročilo o dejavnostih Fundacije za mednarodne standarde računovodskega poročanja glede razvoja mednarodnih standardov računovodskega poročanja, ter dejavnostih odbora PIOB in skupine EFRAG. Komisija poročilo posreduje Evropskemu parlamentu in Svetu.
4. V skladu s členom 13 Uredbe (ES) št. 223/2009 se Komisija z Odborom za evropski statistični sistem (ESSC) posvetuje glede delov vmesnih in končnih ocen, ki se nanašajo na ukrepe, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, in sicer pred njihovim sprejetjem in predložitvijo Evropskemu parlamentu in Svetu.

Komisija se z Evropskim svetovalnim odborom za statistiko posvetuje glede dela končne ocene, ki se nanaša na ukrepe, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, in sicer pred njihovim sprejetjem in predložitvijo Evropskemu parlamentu in Svetu.

5. Ob koncu izvajanja programa, vendar ne pozneje kot v štirih letih po zaključku obdobja iz člena 1, Komisija opravi končno oceno programa.
6. Komisija zaključke teh ocen skupaj s svojimi pripombami in priporočili predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Člen 19

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar tretja država sodeluje v programu na podlagi sklepa v okviru mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, tretja država odgovornemu odredbodajalcu, tj. Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF), in Evropskemu računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop za celovito izvrševanje njihovih pristojnosti. V primeru urada OLAF take pravice zajemajo pravico do izvajanja preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, v skladu z določbami Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 o preiskavah, ki jih izvaja urad OLAF.

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 9 in 17 se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2028.
3. Prenos pooblastila iz členov 9 in 17 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Pred sprejetjem delegiranega akta se Komisija posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenuje vsaka država članica v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 9 in 17, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 21

Postopek v odboru

1. V zvezi s specifičnim ciljem iz člena 3(2)(b) Komisiji pomaga odbor. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. V zvezi s specifičnim ciljem iz člena 3(2)(d)(i) Komisiji pomaga odbor. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. V zvezi s specifičnim ciljem iz člena 3(2)(e) Komisiji pomaga Stalni odbor za rastline, živali, hrano in krmo, ustanovljen s členom 58 Uredbe (ES) št. 178/2002. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, če se v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali če to zahteva navadna večina članov odbora.

Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

POGLAVJE V

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 22

Informiranje, komuniciranje in oglaševanje

1. Prejemniki finančnih sredstev Unije potrdijo izvor in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije (zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov) z zagotavljanjem ustreznih informacij različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s programom ter njegovimi ukrepi in rezultati. Finančna sredstva, dodeljena programu, prispevajo tudi k institucionalnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 3.
3. Komisija (Eurostat) izvaja dejavnosti informiranja in komuniciranja v zvezi z uresničevanjem specifičnega cilja iz člena 3(2)(f), vključno z ukrepi in rezultati, ki se nanašajo na razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, ob upoštevanju statističnih načel iz Uredbe (ES) št. 223/2009.

Člen 23

Razveljavitev

Uredbe (EU) št. 99/2013, št. 1287/2013, št. 254/2014, št. 258/2014, št. 652/2014 in št. 2017/826 se razveljavijo z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 24

Prehodne določbe

1. Ta uredba do zaključka zadevnih ukrepov ne vpliva na njihovo nadaljevanje ali spremembo v skladu z uredbami (EU) št. 99/2013, št. 1287/2013, št. 254/2014, št. 258/2014, št. 652/2014 in št. 2017/826, ki se še naprej uporabljajo za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi v okviru predhodnih programov, vzpostavljenih z akti iz odstavka 1.
3. Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 vključijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 4(3), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki ne bodo zaključeni do 31. decembra 2027.

Člen 25

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021. Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament

Za Svet

Predsednik Predsednik

PRILOGA I

Upravičeni ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e)

Do financiranja so upravičeni naslednji ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e):

1. Nujni veterinarski in fitosanitarni ukrepi
- 1.1. Nujni veterinarski in fitosanitarni ukrepi, sprejeti na podlagi uradne potrditve pojava ene od bolezni živali ali zoonoz, navedenih v Prilogi III, ali uradne potrditve prisotnosti škodljivih organizmov na rastlinah ali če obstaja neposredna grožnja zdravstvenemu statusu ljudi, živali ali rastlin v Uniji.

Navedeni ukrepi iz prvega odstavka se izvedejo nemudoma, njihova uporaba pa je skladna z določbami zadevnega prava Unije.

- 1.2. Na področju nujnih fitosanitarnih ukrepov države članice sprejmejo naslednje ukrepe proti izbruhu škodljivih organizmov na določenem območju:
 - (a) ukrepe za izkoreninjenje in preprečevanje karantenskega škodljivega organizma za Unijo, ki jih sprejme pristojni organ države članice v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta⁶³ ali na podlagi ukrepov Unije, sprejetih v skladu s členom 28(1) ali (3) navedene uredbe;

⁶³ Uredba (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU) št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES (UL L 317, 23.11.2016, str. 4).

- (b) ukrepe, ki jih sprejme pristojni organ države članice v skladu s členom 29(1), 30(1) ali 30(4) Uredbe (EU) 2016/2031 za izkoreninjenje in preprečevanje škodljivega organizma, ki ni na seznamu karantenskih škodljivih organizmov za Unijo in ki lahko izpolnjuje pogoje za karantenski škodljivi organizem za Unijo v skladu z merili iz navedenih členov navedene uredbe;
- (c) dodatne varstvene ukrepe za preprečevanje širjenja škodljivega organizma, zoper katerega so bili sprejeti ukrepi Unije v skladu s členoma 28(1) in 30(1) Uredbe (EU) 2016/2031, razen ukrepov za izkoreninjenje in preprečevanje iz točk (a) in (b) te točke, kadar so navedeni ukrepi nujni za varstvo Unije pred nadaljnjim širjenjem navedenega škodljivega organizma.

1.3. Sredstva Unije se lahko zagotovijo tudi za naslednje ukrepe:

- 1.3.1. zaščitne ali preventivne ukrepe, sprejete v primeru neposredne grožnje zdravstvenemu statusu Unije, ki je posledica pojava ali razvoja ene od bolezni živali ali zoonoz iz Priloge III na ozemlju tretje države, države članice ali čezmorske države ali ozemlja, ter zaščitne ukrepe ali druge ustrezne dejavnosti, sprejete za podporo zdravstvenemu statusu rastlin v Uniji;
- 1.3.2. ukrepe iz te priloge, ki jih izvajata dve ali več držav članic, ki tesno sodelujejo pri nadzorovanju izbruha bolezni živali ali škodljivih organizmov na rastlinah;
- 1.3.3. uvedbo zalog bioloških proizvodov za obvladovanje bolezni živali in zoonoz, navedenih v Prilogi III, kadar Komisija na podlagi zahteve države članice meni, da je uvedba takšnih zalog v navedeni državi članici potrebna;
- 1.3.4. uvedbo zalog bioloških proizvodov ali nakup odmerkov cepiva, če lahko pojav ali razvoj ene od bolezni živali ali zoonoz iz Priloge III v tretji državi ali državi članici ogroža Unijo.

1.4. Upravičeni stroški

1.4.1. Nujni veterinarski ukrepi

Naslednji stroški držav članic za izvajanje ukrepov iz člena 3(2)(e) so lahko upravičeni do financiranja v skladu z navedenim odstavkom:

- (a) stroški nadomestila lastnikom za vrednost živali, ki so bile zaklane ali izločene, do tržne vrednosti takih živali, kot če ne bi zbolele;
- (b) stroški zakola ali izločitve živali in s tem povezani stroški prevoza;
- (c) stroški nadomestila lastnikom za vrednost uničenih proizvodov živalskega izvora do tržne vrednosti navedenih proizvodov tik pred vsakim sumom ali potrditvijo bolezni;
- (d) stroški čiščenja, dezinsekcije ter razkuževanja gospodarstev in opreme, glede na epidemiologijo in značilnosti patogena;
- (e) stroški prevoza in uničenja okužene krme in okužene opreme, če te ni mogoče razkužiti;
- (f) stroški nakupa, skladiščenja, upravljanja in distribucije cepiva in vab, kakor tudi samega cepljenja, če Komisija določi ali dovoli tak ukrep;
- (g) stroški prevoza in odstranitve trupel;
- (h) v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih stroški seroloških in viroloških testov za namene nadzora in testov, opravljenih pred premikom živali, na območjih z omejitvami, ter vsi drugi stroški, ki so nujni za izkoreninjenje bolezni.

1.4.2. Nujni fitosanitarni ukrepi

Naslednji stroški držav članic za izvajanje ukrepov iz člena 3(2)(e) so lahko upravičeni do nepovratnih sredstev iz navedenega člena:

- (a) stroški osebja, ne glede na njihov status, neposredno vključenega v izvajanje ukrepov, ter stroški najema opreme, potrošnega materiala in katerega koli drugega potrebnega materiala, sredstev za tretiranje, vzorčenje in laboratorijskih testov;
- (b) stroški naročil storitev tretjih oseb za izvedbo dela ukrepov;
- (c) stroški nadomestila zadevnim izvajalcem dejavnosti ali lastnikom za tretiranje, uničenje in poznejšo odstranitev rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov ter stroški čiščenja in razkuževanja prostorov, zemlje, vode, tal, rastnih substratov, objektov, strojev in opreme;
- (d) stroški nadomestila zadevnim lastnikom za vrednost uničenih rastlin, rastlinskih proizvodov ali drugih predmetov, za katere se uporabljajo ukrepi iz člena 17 ter členov 28(1), 29(1) in 30(1) Uredbe 2016/2031, omejeni do tržne vrednosti takih rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov, kot če jih ti ukrepi ne bi prizadeli; preostala vrednost, če obstaja, se odšteje od nadomestila, ter
- (e) v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih stroški za izvajanje potrebnih ukrepov razen ukrepov iz točk (a) do (d).

Nadomestilo lastnikom iz točke (d) je upravičeno le, če so bili ukrepi izvedeni pod nadzorom pristojnih organov.

2. Letni in večletni veterinarski in fitosanitarni programi

2.1. Letne in večletne veterinarske in fitosanitarne programe za izkoreninjenje, kontrolo in nadzor bolezni živali in zoonoz, navedenih v Prilogi III, ter škodljivih organizmov na rastlinah je treba izvesti v skladu z določbami zadevnega prava Unije.

Pogoji, pod katerimi so ukrepi upravičeni do financiranja, so določeni v programu dela iz člena 16.

Programi se predložijo Komisiji do 31. maja v letu, ki je pred letom načrtovanega obdobja izvajanja.

Komisija vsako leto do 30. novembra uradno obvesti države članice o:

- (a) seznamu strokovno odobrenih nacionalnih programov, predlaganih za sofinanciranje;
- (b) okvirnem znesku, ki je dodeljen vsakemu programu;
- (c) okvirni zgornji meji finančnega prispevka Unije za vsak program in
- (d) vseh okvirnih pogojih, ki se lahko nanašajo na finančni prispevek Unije.

Komisija do 31. januarja vsako leto odobri nacionalne programe in s tem povezano financiranje s sporazumom o nepovratnih sredstvih v zvezi z izvedenimi ukrepi in nastalimi stroški.

Potem ko upravičenci do 31. avgusta v letu izvajanja predložijo vmesna finančna poročila, lahko Komisija po potrebi spremeni sporazume o nepovratnih sredstvih v zvezi s celotnim obdobjem upravičenosti.

2.1a. Upravičeni stroški

2.1a.1. Naslednji stroški držav članic za izvajanje nacionalnih veterinarskih programov so lahko upravičeni do sofinanciranja EU:

- (a) stroški vzorčenja živali;

- (b) stroški testiranja, če so omejeni na:
 - (i) stroške kompletov za testiranje, reagentov in potrošnega materiala, ki ga je mogoče opredeliti in se uporablja izrecno za izvajanje navedenih testov;
 - (ii) stroške osebja, ne glede na njihov status, neposredno vključenega v izvajanje testiranja;
- (c) stroški nadomestila lastnikom za vrednost živali, ki so bile zaklane ali izločene, do tržne vrednosti takih živali, kot če ne bi zbolele;
- (d) stroški zakola ali izločitve živali;
- (e) stroški nadomestila lastnikom za vrednost uničenih proizvodov živalskega izvora do tržne vrednosti navedenih proizvodov tik pred vsakim sumom ali potrditvijo bolezni;
- (f) stroški nakupa, skladiščenja, cepljenja, upravljanja ali distribucije odmerkov cepiva ali cepiva in vab, ki se uporabljajo v programih;
- (g) stroški čiščenja, razkuževanja in dezinsekcije gospodarstva in opreme, ki temeljijo na epidemiologiji in značilnostih patogena, in
- (h) v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih stroški za izvajanje potrebnih ukrepov razen ukrepov iz točk (a) do (g).

Za namene točke (c) prvega pododstavka se morebitna preostala vrednost živali odšteje od nadomestila.

Za namene točke (d) prvega pododstavka se preostala vrednost toplotno obdelanih neinkubiranih jajc odšteje od nadomestila.

2.1a.2. Naslednji stroški držav članic za izvajanje nacionalnih fitosanitarnih programov so lahko upravičeni do sofinanciranja EU:

- (a) stroški vzorčenja;
- (aa) stroški vizualnih pregledov;
- (b) stroški testiranj, če so omejeni na:
 - (i) stroške kompletov za testiranje, reagentov in potrošnega materiala, ki ga je mogoče opredeliti in se uporablja posebej za izvajanje zadevnih testov;
 - (ii) stroške osebja, ne glede na njihov status, neposredno vključenega v izvajanje testiranj;
- (c) stroški osebja, ne glede na njihov status, neposredno vključenega v izvajanje ukrepov, ter stroški najema opreme, potrošnega materiala in katerega koli drugega potrebnega materiala, sredstev za tretiranje, vzorčenje in laboratorijskih testov;
- (d) stroški naročil storitev tretjih oseb za izvedbo dela ukrepov;
- (e) stroški nadomestila zadevnim izvajalcem dejavnosti ali lastnikom za tretiranje, uničenje in poznejšo odstranitev rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov ter stroški čiščenja in razkuževanja prostorov, zemlje, vode, tal, rastnih substratov, objektov, strojev in opreme;
- (f) stroški nadomestila zadevnim lastnikom za vrednost uničenih rastlin, rastlinskih proizvodov ali drugih predmetov, za katere se uporabljajo ukrepi iz člena 17 ter členov 28(1), 29(1) in 30(1) Uredbe 2016/2031, omejeni do tržne vrednosti takih rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov, kot če jih ti ukrepi ne bi prizadeli; preostala vrednost, če obstaja, se odšteje od nadomestila, in

- (g) v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih stroški za izvajanje potrebnih ukrepov razen ukrepov iz točk (a) do (f).

Nadomestilo lastnikom iz točke (f) je upravičeno le, če so bili ukrepi izvedeni pod nadzorom pristojnih organov.

2.2. Države članice lahko v svoje nacionalne programe vključijo ukrepe, ki se izvajajo na ozemlju tretjih držav in v sodelovanju z organi navedenih držav, če bi lahko pojav ali razvoj ene od bolezni živali ali zoonoz, navedenih v Prilogi III, ogrozil zdravstveni status Unije in če so sprejeti ukrepi namenjeni preprečitvi vnosa ene od navedenih bolezni ali zoonoz v Unijo ali če so potrebni zaščitni ukrepi za podporo zdravstvenemu statusu rastlin. V istih okoliščinah in za isti cilj se lahko sredstva Unije dodelijo neposredno pristojnim organom tretjih držav.

2.3. Na področju fitosanitarnih programov se sredstva Unije lahko dodelijo državam članicam za naslednje ukrepe:

- (a) ankete v določenih obdobjih, s katerimi se preverja vsaj naslednje:
- prisotnost katerega koli karantenskega škodljivega organizma za Unijo ter znaki ali simptomi katerega koli škodljivega organizma, za katerega veljajo ukrepi iz člena 29 Uredbe (EU) 2016/2031 ali ukrepi, sprejeti v skladu s členom 30(1) navedene uredbe, v skladu s členom 22(1) Uredbe (EU) 2016/2031 ali, če je primerno, v skladu s členi 47 do 77 Uredbe (EU) 2017/625;
 - prednostni škodljivi organizmi v skladu s členom 24(1) Uredbe (EU) št. 2016/2031;

- (b) ankete v določenih obdobjih, s katerimi se preverja vsaj prisotnost katerih koli škodljivih organizmov, ki niso navedeni v točki (a) in ki bi lahko predstavljali nastajajoče tveganje za Unijo ter katerih vnos ali širjenje bi lahko bistveno vplivalo na ozemlje Unije;
- (c) ukrepe za izkoreninjenje in preprečevanje karantenskega škodljivega organizma za Unijo, ki jih sprejme pristojni organ države članice v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2016/2031 ali na podlagi ukrepov Unije, sprejetih v skladu s členom 28(1) ali (3) navedene uredbe;
- (d) ukrepe, ki jih sprejme pristojni organ države članice v skladu s členom 29(1), 30(1) ali 30(4) Uredbe (EU) 2016/2031 za izkoreninjenje in preprečevanje škodljivega organizma, ki ni na seznamu karantenskih škodljivih organizmov za Unijo in ki lahko izpolnjuje pogoje za karantenski škodljiv organizem za Unijo v skladu z merili iz navedenih členov navedene uredbe;
- (e) dodatne varstvene ukrepe za preprečevanje širjenja škodljivega organizma, zoper katerega so bili sprejeti ukrepi Unije v skladu s členoma 28(1) in 30(1) Uredbe (EU) 2016/2031, razen ukrepov za izkoreninjenje in preprečevanje iz točk (c) in (d) te točke ter ukrepov zadrževanja iz točke (f) te točke, kadar so navedeni ukrepi nujni za varstvo Unije pred nadaljnjim širjenjem navedenega škodljivega organizma;
- (f) ukrepe za zadrževanje škodljivega organizma, proti kateremu so bili sprejeti ukrepi zadrževanja Unije v skladu s členom 28(2) Uredbe (EU) 2016/2031 ali členom 30(3) navedene uredbe, na napadenem območju, iz katerega navedenega škodljivega organizma ni mogoče izkoreniniti, kadar so navedeni ukrepi nujni za varstvo Unije pred nadaljnjim širjenjem navedenega škodljivega organizma.

V programu dela iz člena 16 se določi seznam škodljivih organizmov, ki jih zajemajo ti ukrepi.

2a. Sredstva Unije se lahko v skladu s cilji iz člena 24 Uredbe (EU) št. 228/2013 („programi za najbolj oddaljene regije“) dodelijo državam članicam za izvajanje fitosanitarnih programov za obvladovanje škodljivih organizmov v najbolj oddaljenih regijah Unije iz člena 355(1) PDEU, ki so izključene iz ozemeljskega področja uporabe Uredbe (EU) 2016/2031. Ti programi se nanašajo na dejavnosti, ki so potrebne, da se v teh regijah zagotovi pravilno izvajanje nacionalnih pravil ali pravil Unije o obvladovanju škodljivih organizmov, ki veljajo v navedenih regijah.

3. Dejavnosti, ki podpirajo izboljšanje dobrobiti živali.
4. Referenčni laboratoriji Evropske unije iz členov 92, 95 in 97 Uredbe (EU) 2017/625 in referenčni centri Evropske unije iz člena 29 Uredbe (EU) 2016/1012.
- 4a. Pridobitev akreditacije za preizkusne in diagnostične metode v nacionalnih referenčnih laboratorijih za zdravje rastlin za obdobje do treh let po določitvi referenčnega laboratorija Evropske unije za določeno območje.
5. Usklajeni programi nadzora ter zbiranje informacij in podatkov iz člena 112 Uredbe (EU) 2017/625.
6. Dejavnosti preprečevanja nastajanja živilskih odpadkov in boj proti goljufijam s hrano.
7. Dejavnosti, ki podpirajo trajnostno proizvodnjo in porabo hrane.
8. Podatkovne zbirke in računalniško podprti informacijski sistemi, ki so potrebni za uspešno in učinkovito izvajanje zakonodaje, ki zadeva posebni cilj iz člena 3(2)(e), ter imajo dokazano dodatno vrednost za Unijo kot celoto.
9. Usposabljanje osebja pristojnih organov, odgovornih za uradni nadzor, in drugih strani, ki sodelujejo pri upravljanju in/ali preprečevanju bolezni živali ali škodljivih organizmov na rastlinah iz člena 130 Uredbe (EU) 2017/625.

10. Potni stroški, stroški nastanitve in dnevnice za strokovnjake držav članic, ki jih Komisija imenuje za pomoč svojim strokovnjakom, kakor je določeno v členih 116(4) in 120(4) Uredbe (EU) št. 2017/625.
11. Tehnično in znanstveno delo, vključno s študijami in dejavnostmi usklajevanja, potrebno za zagotavljanje pravilnega izvajanja zakonodaje na področju, ki zadeva specifični cilj iz člena 3(2)(e), ter prilagajanje navedene zakonodaje znanstvenim, tehnoloških in družbenim dosežkom.
12. Dejavnosti, ki jih izvajajo države članice ali mednarodne organizacije, katerih namen delovanja je doseganje specifičnega cilja iz člena 3(2)(e), za podporo razvoju in izvajanju pravil v zvezi z navedenim ciljem.
13. Projekti, ki jih organizira ena ali več držav članic s ciljem izboljšanja učinkovitega izvajanja specifičnega cilja iz člena 3(2)(e) z uporabo inovativnih tehnik in protokolov.
14. Podpora pobud Unije in držav članic za informiranje in ozaveščanje, katerih namen je zagotoviti izboljšano, skladno in trajnostno proizvodnjo in porabo hrane, vključno z dejavnostmi preprečevanja nastajanja živilskih odpadkov in goljufij s hrano ter drugimi pobudami, ki prispevajo k visoki ravni zdravja rastlin in živali ter varnosti hrane in krme, v okviru izvajanja pravil na področju specifičnega cilja iz člena 3(2)(e).
15. Ukrepi za varstvo zdravja ljudi, živali in rastlin ter dobrobiti živali, ki se izvajajo na živalih, živalskih proizvodih, rastlinah in rastlinskih proizvodih ter drugih ustreznih izdelkih, ki prihajajo iz tretjih držav na meje Unije.

PRILOGA II

Upravičeni ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f)

Za izvajanje politik Unije so potrebne visokokakovostne, primerljive in zanesljive statistične informacije o gospodarskih, socialnih, teritorialnih in okoljskih razmerah v Uniji. Poleg tega evropska statistika omogoča evropskim državljanom razumevanje demokratičnega procesa in razprave o sedanjosti in prihodnosti Unije ter sodelovanje v njih.

Program skupaj z Uredbo (ES) št. 223/2009 o evropski statistiki ter zlasti glede na strokovno neodvisnost statističnih uradov in druga statistična načela iz člena 2 Uredbe (ES) št. 223/2009 zagotavlja celovit okvir za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike v obdobju 2021–2027. Evropska statistika se razvija, pripravlja in izkazuje v tem okviru in v skladu z načeli Evropskega statističnega kodeksa ravnanja in merili kakovosti v skladu s členom 12(1) Uredbe (ES) št. 223/2009 ter na podlagi tesnega in usklajenega sodelovanja znotraj evropskega statističnega sistema (ESS).

Evropska statistika, razvita, pripravljena in izkazana v tem okviru, prispeva k izvajanju politik Unije, kot določa PDEU in je upoštevano tudi v strateških prednostnih nalogah Komisije.

Evropski statistični sistem želi s tem večletnim programom ohraniti in razširiti svojo vodilno vlogo na področju statistike. Komisija pri pripravi letnih delovnih programov zagotovi učinkovito določanje prednostnih nalog ter letni pregled in poročilo o statističnih prednostnih nalogah. Namen letnih delovnih programov je torej zagotavljati, da bo na nacionalni ravni in na ravni Unije v okviru razpoložljivih sredstev omogočena priprava evropske statistike.

Stalne raziskave in inovacije se štejejo za ključno gonilno silo pri posodabljanju evropske statistike in izboljšanju njene kakovosti. Zato bi bilo pri izvajanju tega večletnega programa treba znatno vlagati v okrepitev dejavnosti na področju razvoja novih metod in metodologij ter iskanja novih virov podatkov za pripravo statistike.

Pri izvajanju specifičnega cilja iz **člena 3(2)(f)** se izvedejo naslednji ukrepi:

Ekonomska in monetarna unija, globalizacija in trgovina

- zagotavljanje visokokakovostne primerljive in zanesljive statistike, ki podpira postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem in letni cikel gospodarskega spremljanja in usmerjanja Unije;
- zagotavljanje in po potrebi spodbujanje glavnih evropskih gospodarskih kazalnikov (PEEI);
- zagotavljanje statističnih in metodoloških smernic za statistično obdelavo naložbenih in proračunskih instrumentov za podporo ekonomski konvergenci, finančni stabilnosti in ustvarjanju delovnih mest;
- zagotavljanje statistike za namene lastnih sredstev ter plače in pokojnine osebja EU;
- boljše merjenje trgovanja z blagom, podprto z izmenjavo mikropodatkov v okviru evropskega statističnega sistema, trgovanja s storitvami, neposrednih tujih naložb, globalnih vrednostnih verig in vpliva globalizacije na gospodarstva Unije;
- preučevanje razpoložljivosti podatkov in možnosti za pripravo statistike, na kateri bo temeljil program za podporo reformam;

Enotni trg, inovacije in digitalna preobrazba

- zagotavljanje visokokakovostne in zanesljive statistike za enotni trg ter ključna področja inovacij in raziskav;
- zagotavljanje večje količine in bolj pravočasne statistike o sodelovalnem gospodarstvu in učinku digitalizacije na evropska podjetja in državljane;
- preučevanje razpoložljivosti podatkov in možnosti za pripravo statistike v zvezi z evropskim obrambnim akcijskim načrtom;

Socialna razsežnost Evrope

- zagotavljanje visokokakovostne, pravočasne in zanesljive statistike za podporo evropskemu stebru socialnih pravic, politiki znanj in spretnosti Unije ter drugim socialnim politikam Unije;
- zagotavljanje statistike v zvezi s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov;
- bogatitev statistike o migracijah, zlasti o razmerah in vključevanju migrantov ter izobrazbenih potrebah in stopnjah kvalifikacije prosilcev za azil;
- razvijanje posodobljenih programov za popis prebivalstva in gospodinjstev ter statistike prebivalstva po letu 2021;
- zagotavljanje statistik v zvezi s staranjem in projekcij prebivalstva v podporo politikam o starajoči se družbi;
- preučevanje razpoložljivosti podatkov in možnosti za pripravo statistike na naslednjih področjih:
 - statistika o nasilju na podlagi spola;
 - satelitski računi o znanju in spretnostih;
- nadaljnje preučevanje metodoloških in drugih vprašanj v zvezi z neprijavljenim delom v podporo evropski platformi proti neprijavljenemu delu;

Trajnostni razvoj, naravni viri in okolje

- spremljanje napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja;
- nadaljnje razvijanje statistike za podporo strategiji za energijo in krožnemu gospodarstvu;
- zagotavljanje ključne okoljske statistike in kazalnikov, vključno o odpadkih, vodi, biotski raznovrstnosti, gozdovih, rabi in pokritosti tal ter okoljskih gospodarskih računih;
- zagotavljanje statistike prevoza blaga in potnikov za podporo politikam Unije ter
- razvijanje nadaljnjih kazalnikov za spremljanje intermodalnosti in modalnega prehoda k okolju prijaznejšim načinom prevoza;
- zagotavljanje pravočasnih in ustreznih podatkov za potrebe skupne kmetijske politike, skupne ribiške politike in politik, povezanih z okoljem, varnostjo hrane in dobrobitjo živali.
- preučevanje razpoložljivosti podatkov in možnosti za pripravo statistike na naslednjih področjih:
 - statistika v podporo strategiji EU za plastiko;
 - podnebna statistika;

Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija

- zagotavljanje pravočasnih in celovitih statističnih kazalnikov o regijah, vključno z najbolj oddaljenimi regijami Unije, mesti in podeželskimi območji za spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti politik teritorialnega razvoja ter za ocenjevanje teritorialnih učinkov sektorskih politik;
- vse večja uporaba geoprostorskih podatkov ter sistematično vključevanje upravljanja geoprostorskih informacij v pripravo statistike;
- preučevanje razpoložljivosti podatkov in možnosti za pripravo:
 - kazalnikov na področju preprečevanja pranja denarja;
 - kazalnikov na področju boja proti financiranju terorizma;
 - statistike o policiji in varnosti;

Boljše obveščanje o evropski statistiki in njenih vrednotah ter njena promocija kot zaupanja vrednega vira pri preprečevanju dezinformacij

- sistematična promocija evropske statistike kot zaupanja vrednega vira dokazov ter spodbujanje preverjevalcev dejstev, raziskovalcev in javnih organov, da jo uporabljajo pri preprečevanju dezinformacij;
- krepitev obstoječega dialoga z uporabniki za promocijo vrednot evropske statistike ter pozorno spremljanje njihovih potreb in zadovoljstva;
- lajšanje dostopa uporabnikov do statistike in njeno razumevanje, vključno z zagotavljanjem privlačnih in interaktivnih vizualnih prikazov, bolj prilagojenih storitev, kot so podatki na zahtevo, in samopostrežne analitike;
- določanje ukrepov za pomoč pri izobraževanju poklicnih uporabnikov, državljanov in mladih ter povečanje statistične pismenosti;
- nadaljnji razvoj in spremljanje okvira za zagotavljanje kakovosti evropske statistike, vključno z medsebojnimi strokovnimi pregledi skladnosti držav članic s Kodeksom ravnanja evropske statistike;
- zagotavljanje dostopa do mikropodatkov za raziskovalne namene v skladu s členom 23 Uredbe (ES) št. 223/2009 ob varovanju najvišjih standardov varstva podatkov in statistične zaupnosti;

Izkoriščanje prednosti podatkovne revolucije in prehod na zaupanja vredno pametno statistiko

- povečanje izkoriščanja novih digitalnih virov podatkov v okolju z več viri in vzpostavitev temeljev za zaupanja vredno pametno statistiko za pripravo nove statistike skoraj sočasno z zaupanja vrednimi algoritmi, ki ustrezajo svojemu namenu;
- razvoj novih pristopov za uporabo podatkov v zasebni lasti s sprejetjem metod računanja z ohranjanjem zasebnosti in varnega večstranskega računanja;
- spodbujanje vrhunskih raziskav in inovacij na področju uradne statistike, vključno z uporabo mrež sodelovanja in zagotavljanjem evropskih statističnih programov usposabljanja;

Razširjeno partnerstvo in statistično sodelovanje

- krepitev partnerstva z ESS in sodelovanja z Evropskim sistemom centralnih bank;
 - spodbujanje partnerstev z javnimi in zasebnimi lastniki podatkov in tehnološkim sektorjem za olajšanje dostopa do podatkov za statistične namene, vključevanje podatkov iz več virov in uporabe najnovejših tehnologij;
 - spodbujanje sodelovanja z raziskovalnimi in univerzitetnimi ustanovami, zlasti na področju uporabe novih virov podatkov, analize podatkov in spodbujanja statistične pismenosti;
 - nadaljnje sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami v korist globalni uradni statistiki.
-

PRILOGA III

Seznam bolezni živali in zoonoz

- (1) Bolezni živali iz člena 5(1), člena 9(1)(a), (b) in (c) ter člena 28 Uredbe (EU) 2016/429;
 - (2) Zoonoze in povzročitelji zoonoz iz Uredbe (ES) št. 2160/2003 in Direktive 2003/99/ES;
 - (3) Transmisivne spongiformne encefalopatije iz Uredbe (ES) št. 999/2001.
-

PRILOGA IV

Kazalniki

Cilj	Kazalnik
Cilji iz člena 3(2)(a)	1 – Število novih pritožb in primerov neskladnosti na področju prostega pretoka blaga in storitev ter zakonodaje Unije o javnih naročilih 2 – Indeks omejevanja trgovanja s storitvami 3 – Število obiskov portala Tvoja Evropa 4 – Število skupnih kampanj za nadzor trga
Cilji iz člena 3(2)(b)	1 – Število MSP, ki prejemajo podporo 2 – Število podjetij s podporo, ki so sklenila poslovna partnerstva
(i) Cilji iz člena 3(2)(c)	1 – Delež evropskih standardov, ki jih države članice izvajajo kot nacionalne standarde, v skupnem številu aktivnih evropskih standardov
(ii)	2 – Odstotek mednarodnih standardov računovodskega poročanja in revizije, ki jih je potrdila Unija
(i) Cilji iz člena 3(2)(d)	1 – Indeks potrošniških razmer
(ii)	2 – Število dokumentov o stališču in odzivov upravičencev na javna posvetovanja na področju finančnih storitev
Cilji iz člena 3(2)(e)	1 – Število uspešno izvedenih nacionalnih veterinarskih in fitosanitarnih programov
Cilji iz člena 3(2)(f)	1- Vpliv statistike, ki je objavljena na spletu: število omemb na spletu in pozitivnih/negativnih mnenj